

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	1
IFRS-tilinpäätös	
Tuloslaskelma	11
Tase	12
Rahavirtalaskelma	13
Oman pääoman muutoslaskelma	14
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	16
Riskienhallinnan periaatteet	30
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	37
Allekirjoitukset	50
Tilintarkastuskertomus	

Hallituksen toimintakertomus

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on osa OP Ryhmää, ja sen rooli on yhdessä OP Yrityspankki Oyj:n kanssa vastata OP:n varainhankinnasta raha- ja pääomamarkkinoilta. OPA vastaa ryhmän kiinteistövakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkovelkakirjalainoja. OP:lla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa, vaan osuuspankit hoitavat asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti.

Joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA joko merkitsee väliluottoa ottaneiden pankkien taseista tai on ostanut OP Ryhmän jäsenpankeilta.

Vuonna 2023 OPAn väliluotot ja luottokanta laskivat 16 988 miljoonaan euroon (19 639)*. Joulukuun 2023 lopussa OPAn liikkeeseenlaskemat joukkovelkakirjalainat olivat yhteensä 14 915 miljoonaa euroa (18 165).

OPAn 8.7.2022 jälkeen liikkeeseenlaskemat joukkovelkakirjalainat kuuluvat lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alle perustettuun Euro Medium Term Covered Bond (Premium) -ohjelmaan (EMTCB). Vakuudet lisätään EMTCB-ohjelman katepooliin osuuspankkien taseista väliluottoprosessin mukaisesti uuden joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskupäivänä.

Tammikuussa OPA laski liikkeeseen uuden katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on seitsemän vuoden mittainen ja 1 miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 55 osuuspankille.

Huhtikuussa OPA laski liikkeeseen uuden katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on viiden vuoden ja kuuden kuukauden mittainen ja 1 miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 65 osuuspankille.

Marraskuussa OPA laski liikkeeseen uuden katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on kolmen vuoden ja kolmen kuukauden mittainen ja 1 miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 58 osuuspankille.

Liikkeeseenlaskujen ehdot löytyvät op.fi-sivuston velkasijoittajaosiosta: <https://www.op.fi/op-ryhma/velkasijoittajat/issuers/op-mortgage-bank/emtcb-debt-programme-documentation>.

Joulukuun lopussa OPAn väliluottoja oli 101 osuuspankilla yhteensä 14 800 miljoonalla eurolla (16 833).

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen vakuudet

Lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alla 11.10.2022 perustetun 25 miljardin EMTCB-ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen, yhteensä 4 250 miljoonaa euroa, vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2023 lopussa 4 682 miljoonaa euroa. Lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) alla 12.11.2010 perustetun 20 miljardin Euro Medium Term Covered Note -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen, yhteensä 10 665 miljoonaa euroa, vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2023 lopussa 13 481 miljoonaa euroa.

Keskinäinen vastuu

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP Osuuskunta), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä sekä sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhdessä omistavat yli puolet. Yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. OP Osuuskunnan jäseniä olivat 31.12.2023 yhteensä 102 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälaiissa tarkoitettuna tukitoimena jäsenpankille määrän, joka on tarpeen jäsenpankin selvitystilän estämiseksi. Lisäksi keskusyhteisö vastaa jäsenpankin niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenpankin varoista.

Jäsenpankki on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenpankille tukitoimena taikka toisen jäsenpankin velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenpankilta. Jäsenpankilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalaissa tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenpankin vastuu määrästä, jonka keskusyhteisö on jonkin jäsenpankin puolesta tämän velkojalle suorittanut, jakautuu jäsenpankkien kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Ennen 8.7.2022 liikkeeseenlaskettujen katettujen joukkolainojen velkojilla on kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 25 §:n mukaisesti oikeus saada OPAn selvitystilän tai konkurssin estämättä maksusuoritus koko joukkolainan laina-ajalta sitä koskevien sopimusehtojen mukaisesti joukkovelkikirjalainan vakuudeksi merkityistä varoista ennen muita saatavia. Sama ja yhtäläinen etuoikeus soveltuu myös joukkolainarekisteriin merkittyihin johdannaissopimuksiin ja 26 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin maksukyvyyn turvaaviin luottoihin. Katettujen joukkolainojen vakuuksien kokonaismäärään sisältyvän kiinteistövakuudellisen luoton osalta katettujen joukkolainojen haltijoiden maksuetuoikeus rajoittuu luoton osuuteen, joka vastaa asuntoluottojen osalta 70 prosenttia luoton vakuutena olevien osakkeiden tai kiinteistön joukkolainarekisteriin merkitystä arvosta liikkeeseenlaskijan selvitystilaan tai konkurssiin asettamishetkellä.

8.7.2022 jälkeen liikkeeseenlaskettujen joukkolainojen ja johdannaissopimusten sekä niihin liittyvien hallinnointi- ja selvityskulujen velkojilla on lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) 20 §:n mukainen oikeus saada suoritus katepooliin sisältyvistä vakuuksista ennen OPAn tai väliluoton velallisenä olevan osuuspankin muita velkojia. Tämän etuoikeuden piiriin kuuluvat myös vakuuksille kertyvä korko, tuotto sekä niiden sijaan tullut omaisuus. Katepoolin maksuvalmiusluottoon liittyvästä velkojan etuoikeudesta on säädetty 44 §:n 3 momentissa.

* Suluissa on vertailuluku vuodelta 2022. Tuloslaskelma- ja muiden kertymätyyppisten lukujen osalta vertailuna on tammi-joulukuun 2022 luku. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten lukujen osalta vertailuna on edellisen tilinpäätöksen (31.12.2022) luku.

Tuloskehitys

OPAn keskeiset tuloserät kehittyivät vuonna 2023 seuraavasti:

Tuhat €	1-12/2023	1-12/2022
Korkokate	35 680	38 526
Saamisten arvonalentumiset	-256	548
Nettopalkkiotuotot	-16 389	-21 041
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2
Henkilöstökulut	-672	-583
Liiketoiminnan muut kulut	-9 115	-9 164
Liikevoitto	9 250	8 289

Saamisten arvonalentumiset OPAn oman taseen luotoista olivat -0,3 miljoonaa euroa (0,5).

Yhtiön taloudellinen asema säilyi katsauskaudella vakaana. Koko vuoden tulos ennen veroja oli 9 250 tuhatta euroa (8 289).

Tase

OPAn taseen loppusumma oli vuoden lopussa 17 583 miljoonaa euroa (20 880). Keskeisimpien tase- ja sitomuserien kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Milj. €	31.12.2023	31.12.2022
Tase	17 583	20 880
Saamiset luottolaitoksilta	15 092	17 996
Saamiset asiakkailta	2 177	2 788
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 186	16 971
Velat luottolaitoksille	2 000	2 250
Oma pääoma	372	371

Pankin väliluotot ja luottokanta laskivat tammi-joulukuussa 16 988 miljoonaan euroon (19 639).

Kotitalouksien osuus luottokannasta oli joulukuun lopussa 99,9 prosenttia (99,9) ja yhteisöasiakkaiden 0,1 prosenttia (0,1). OPAn ongelmasaamiset olivat vuoden lopussa 177 miljoonaa euroa (208).

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 14 186 miljoonaa euroa (16 971). Joukkovelkakirjalainojen lisäksi OPA rahoitti toimintaansa OP Yrityspankki Oyj:stä nostetuilla rahoitusluotoilla. Katsauskauden lopussa rahoitusluottojen määrä oli 2 000 miljoonaa euroa (2 250).

OPA on suojannut luottosalkkunsu korkoriskin koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien luottojen pohjakorkokassavirrat Euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjalainojen kiinteät korot lyhyisiin markkinakorkoihin. OPAn korkojohdannaisportfolio oli yhteensä 17 357 miljoonaa euroa (17 117). Kaikki johdannaisopimukset on solmittu suojaustarkoituksessa ja niiden vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Omat varat ja vakavaraisuus

OPAn ydinvakavaraisuus (CET1) oli joulukuun lopussa 41,8 prosenttia (32,5). Suhdelukua paransi OPAn taseessa olevien asuntoluottojen määrän lasku ja siitä seurannut luottoriskin pääomavaateen lasku. Ydinpääoman minimivaade on 4,5 prosenttia ja kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 prosenttia. Kokonaisvakavaraisuuden minimivaade on 8 prosenttia ja kiinteällä lisäpääomavaatimuksella lisättyä 10,5 prosenttia. OPA kattaa pääomavaateet kokonaisuudessaan ydinpääomalla (CET1), joten käytännössä ydinpääoman (CET1) vaatimus on 10,5 prosenttia. Tilikauden tulosta ei ole luettu ydinpääomaan (CET1).

Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan käyttämällä luottoriskin standardimenetelmää. Vertailukaudella on käytetty luottoriskin sisäisten luokitusten menetelmää (IRBA), jonka vakavaraisuusvaatimusta on korotettu standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiatasolla. Operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OPA kuuluu OP Ryhmään, jonka osana OPA on EKP:n valvonnassa. OP Ryhmä esittää vakavaraisuutta koskevat tiedot tilinpäätöstiedotteissa sekä osa- ja puolivuosisikatsauksissa yhteenliittymälain mukaan. OP Ryhmä myös julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot.

Omat varat ja vakavaraisuus, tuhat €	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	372 160	371 311
Eläkevastuun ylikate	-13	-24
Osuus tuloksesta, jota ei ole tarkastettu	-7 490	-6 631
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä		-1 822
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-2 856	
Ydinpääoma (CET1)	361 800	362 835
Ensisijainen pääoma (T1)	361 800	362 835
Omat varat yhteensä	361 800	362 835
Kokonaisriski, tuhat €	31.12.2023	31.12.2022
Luotto- ja vastapuoliriski	812 205	241 732
Operatiivinen riski	25 140	26 908
Muut riskit *	27 336	848 865
Kokonaisriski yhteensä	864 682	1 117 505
Suhdeluvut, %	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	41,8	32,5
Tier1 -vakavaraisuussuhde	41,8	32,5
Vakavaraisuussuhde	41,8	32,5
Pääomavaatimus, tuhat €	31.12.2023	31.12.2022
Omat varat	361 800	362 835
Pääomavaatimus	90 829	117 364
Puskuri pääomavaatimukseen	270 971	245 471

* Muuten kattamattomat riskit. Vertailukaudella standardimenetelmään perustuva riskipainotettujen erien lattia.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tunnusluku

Laskentakaava

Kuvaus

Vakavaraisuussuhde, %

$$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$$

Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo omien varojen suhteen kokonaisriskin määrään.

Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %

$$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$$

Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen kokonaisriskin määrään.

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$$

Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ydinpääoman suhteen kokonaisriskin määrään.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2023	2022	2021
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,0	1,8	1,4
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,04	0,03	0,03
Omavaraisuusaste, %	2,12	1,78	1,99
Kulu-tuotto-suhde, %	52	56	56

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa katsauskauden aikana.
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt katsauskaudella tuottoa.
Omavaraisuusaste,%	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, mikä on kulujen osuus tuotoista. Mitä matalampi tunnusluku on, sitä parempi.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta

OP Ryhmän arvot sekä strategiset ja taloudelliset tavoitteet muodostavat OPAn riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. OP Ryhmän riskipolitiikassa keskusyhteisön hallitus vahvistaa vuosittain ryhmän ja yhteisöjen noudatettavaksi ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa sekä riskinotto- ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Keskusyhteisö vastaa OP Ryhmän ryhmätason riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta. OPA vastaa omasta riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta toimintansa laajuuden ja luonteen mukaisesti.

OPAn hallitus tekee riskien- ja vakavaraisuudenhallintaan liittyvät päätökset keskusyhteisön hallituksen linjausten mukaisesti. Lisäksi OPAn hallitus käsittelee yhtiön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta merkittävät, laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät sekä epätavalliset asiat. Hallitus päättää periaatteista ja toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että yhtiö toimii ulkoisen sääntelyn ja OP Osuuskunnan linjausten mukaisesti.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi säännöllisesti liiketoiminnasta ja taloudellisesta asemasta.

OPAn riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan tehtävät on keskitetty OP Ryhmän riskienhallintaan. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on turvata OPAn riskinottokyky ja maksuvalmius sekä varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Riskinottokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on integroitu kiinteäksi osaksi liiketoimintaa ja sen johtamista. OPA keskittyy toteuttamaan palvelu- ja riskinotto kykynsä mukaista rooliaan yhteisten liiketoimintamallien mukaisesti. OPAn suhtautuminen riskinottoon on maltillista.

Riskinotto kyky

OPAn riskinotto kyky säilyi hyvällä tasolla. Vakavaraisuussuhde oli 41,8 prosenttia (32,5). Oman pääoman tuotto oli 2,0 prosenttia (1,8).

OPAn vakavaraisuutta ei pyritä turvaamaan voittovaroja kerryttämällä, vaan OP Osuuskunta turvaa OPAn vakavaraisuuden.

Luottoriskiasema

OPAn luottokanta oli tilikauden lopussa 2 188 miljoonaa euroa (2 806)*. Luottokannan laatu on hyvä. Ongelmasaamisten yhteismäärä oli 177 miljoonaa euroa (208). Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä saamisia, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Osuuspankit pyrkivät toiminnallaan aktiivisesti löytämään keinoja asiakkaiden väliaikaisten maksuvaikeuksien ratkaisemiseksi. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi.

* Vuoden 2023 alusta lähtien luottokanta ei sisällä suojauslaskennassa olevien luottojen käyvän arvon muutoksia. Vertailukauden tiedot on oikaisu vastaamaan nykyistä määrittelyä.

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

Tuhat €	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelmasaamiset (brutto)	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Yli 90 pv erääntyneet saamiset			12 680	11 911	12 680	11 911
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset			11 637	11 298	11 637	11 298
Lainanhoitojousto -saamiset	124 470	155 944	28 688	29 127	153 158	185 071
Yhteensä	124 470	155 944	53 005	52 336	177 475	208 280

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Todennäköisesti maksamatta jäävinä sopimuksina raportoidaan muita riskilliseksi luokiteltuja saamisia. Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen esimerkiksi myöntämällä 6-12 kuukauden lyhennysvapaa.

Tunnuslukuja	31.12.2023	31.12.2022
Ongelmasaamiset, tuhat €	177 475	208 280
Ongelmasaamiset vastuista, %	7,60	7,37
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,27	1,85
Terveet lainanhoitojoustosaamiset vastuista, %	5,33	5,52
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	70,13	74,87
Tappiota koskeva vähennys erä ongelmasaamisista, %	1,40	1,17

Yhtiöllä ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriskien yhteismäärä ylittäisi luottolaitoslain asettaman 25 prosentin rajan pankin omista varoista. Luottokannan hajaantuneisuuden ja turvaavien vakuuksien ansiosta OPAn luottoriskiasema on erittäin vakaa.

Markkinariskit ja likviditeettiriski

Markkinariskeihin sisällytetään taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriski, hintariskit ja markkinoiden likviditeettiriski. Yhtiön käyttämät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät riskien seurantamenetelmät on määritelty riskienhallintatoimikunnan vahvistamassa markkinariskien hallinnan toimintaohjeessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta yhtiön tulokseen, kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski tulee pääosin joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi käytettävissä olevan luottokannan ja sen rahoituksen korkosidonnaisuuksien eroista, luottoihin kytkettyjen korkokattojen ja niitä suojaavien johdannaisten eroista sekä yhtiön omasta pääomasta. OPA on suojautunut korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat Euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjojen kiinteät korot vaihtuviin markkinakorkoihin. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Likviditeettiriskin hallinnan tarkoituksena on turvata yhtiön kyky suoriutua maksuvelvoitteista vaarantamatta liiketoiminnan jatkuvuutta, kannattavuutta tai vakavaraisuutta. OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja rakenteellista rahoitusriskiasemaa seurataan säännöllisesti osana yhtiön vakavaraisuuden hallintaprosessia.

OPAn hallitus seuraa säännöllisesti, että yhtiön korko- ja rahoitusriskiasema säilyy sisäisten riskipolitiikkojen ja soveltuvan lainsäädännön asettamien rajojen puitteissa.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää ICT- ja turvallisuusriskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä. Operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyyttä. Operatiiviset riskit arvioidaan säännöllisesti ja riskitilanne raportoidaan hallitukselle kokonaisuutena kerran vuodessa. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, ettei toiminnassa toteudu ennakoimattomia operatiivisia riskejä.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-toiminnan tavoitteena on varmistaa, että OPAssa noudatetaan lakeja, viranomaisten ohjeita ja määräyksiä, markkinoiden itsesääntelyä sekä OP Ryhmän ja OPAn omia sisäisiä toimintaperiaatteita ja ohjeita. Compliance-toiminta varmistaa myös, että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia ja eettisesti hyväksyttäviä periaatteita ja toimintatapoja.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa ja vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. Vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat OP Ryhmän strategiaa ja ohjaavat sen vastuullisuustyötä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: ilmasto ja ympäristö, ihmiset ja yhteisöt sekä hyvä hallintotapa.

OP Ryhmän vastuullisuutta ohjaavat useat linjaukset ja periaatteet. Olemme sitoutuneet noudattamaan lakien ja määräysten lisäksi myös kansainvälisiä, toimintaamme ohjaavia sitoumuksia. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

OP Ryhmä raportoi vastuullisuudestaan vuosittain GRI-standardien mukaisesti ja vuotta 2024 koskevasta raportoinnista alkaen kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) alaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (ESRS) mukaisesti. Vuoden 2023 muut kuin taloudelliset tiedot ja taksonomiaraportointi julkaistaan vuoden 2023 OP Ryhmän toimintakertomuksessa.

OP Ryhmä julkaisi luonnon monimuotoisuustiekartan joulukuussa 2023. Tiekartta sisältää toimenpiteet, joilla edistetään luonnon monimuotoisuutta OP Ryhmässä. Tavoitteena on luontoposiitivisen kädenjäljen kasvattaminen vuoteen 2030 mennessä. Luontoposiitivisuus tarkoittaa, että OP Ryhmän toiminnalla on enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia luontoon.

OP Ryhmä julkaisi ihmisoikeussitoumuksen ja ihmisoikeuspolitiikan joulukuussa 2023. OP Ryhmä kunnioittaa kaikkia tunnustettuja ihmisoikeuksia, ja ihmisoikeussitoumus sisältää ne vaatimukset ja odotukset, joita OP Ryhmä on asettanut itselleen sekä arvoketjujensa toimijoille. OP Ryhmä on sitoutunut korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli se aiheuttaa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia.

Maaliskuussa 2023 OPA julkaisi Green Covered Bond -raportin vuoden 2021 maaliskuussa sekä vuoden 2022 huhtikuussa liikkeeseen laskettujen Suomen ensimmäisten vihreiden katettujen joukkovelkakirjalainojen allokaatiosta ja vaikuttavuudesta. Joukkovelkakirjalainojen varat on kohdistettu OPAn Green Covered Bond -viitekehysten mukaisesti asuntoluottoihin, joiden vakuuksina on energiatehokkaita asuinrakennuksia.

Vuonna 2022 vihreille katetuille joukkovelkakirjalainoille kohdistetut ympäristövaikutukset olivat 62 000 megawattituntia vältettyä energiankäyttöä vuodessa ja 9 300 tonnia vältettyjä CO₂-ekvivalenttipäästöjä vuodessa.

Henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät

OPAn palveluksessa oli katsauskauden lopussa seitsemän henkilöä. Yhtiö ostaa kaikki keskeiset tukipalvelut OP Osuuskunnalta ja sen konserniyhtiöiltä, mikä vähentää pankin oman henkilöstön tarvetta.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2023 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahadosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahadon mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Tarkemmat tiedot muuttuvasta palkitsemisesta esitetään OP Ryhmän verkkosivuilla.

OPA kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahadon. Henkilöstörahadon on työntekijöiden pitkän aikavälin palkitsemismuoto. Yhtiö maksaa henkilöstörahadolle voittopalkkioita ennalta sovittujen periaatteiden mukaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahasto-osuuksia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Hallinto

Hallitus

Hallitus johtaa OPAn toimintaa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain mukaan eivät kuulu varsinaiselle yhtiökokoukselle tai toimitusjohtajalle. Hallitus päättää strategiasta ja keskeisistä liiketoimintatavoitteista. Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja	Mikko Timonen	Talous- ja rahoitusjohtaja, OP Osuuskunta
Jäsenet	Satu Nurmi	Johtaja, Henkilöasiakasrahoitus ja asumisen palvelut, OP Vähittäisasiakkaat Oyj
	Mari Heikkilä	Johtaja, Keskuspankki ja tasehallinta, OP Yrityspankki Oyj

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä kolme. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi alkaa valinnasta päättäneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy uuden hallituksen valinnan toimittavan yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsen on velvollinen eroamaan viimeistään 65 vuotta täytettyään. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on vähintään puolet sen jäsenistä. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli kolmetoista.

Toimitusjohtaja

OPAn toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava yhtiön päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

OPAn toimitusjohtajana toimii Sanna Eriksson ja toimitusjohtajan sijaisena OPAn Senior Covered Bonds Manager Tuomas Ruotsalainen.

Erillinen selvitys OPAn hallinto- ja ohjauksjärjestelmästä on saatavissa internetsivuilla www.op.fi.

Tarkastustoiminta

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin 9.3.2023 tehdyllä kirjallisella osakkeenomistajan päätöksellä tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana toimii KHT Tiia Kataja.

Yhtiön sisäisen tarkastuksen hoitaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa 2024 OPA laski liikkeeseen uuden katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on seitsemän vuoden ja kuuden kuukauden mittainen ja 1 miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 63 osuuspankille.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden arvioidaan taantuvan alkuvuonna, mutta inflaation hidastuminen ja korkojen lasku luovat edellytyksiä elpymiselle loppuvuonna. Toimintaympäristöön liittyy yhä poikkeuksellista epävarmuutta. Sijoitusmarkkinoiden kehitys yhdessä lisääntyneiden geopoliittisten kriisien ja jännitteiden kanssa voivat äkillisesti vaikuttaa toimintaympäristöön.

OPAn vakavaraisuuden arvioidaan pysyvän vahvana, riskiaseman vakaana ja luottosalkun laadun hyvänä. Tämä mahdollistaa uusien kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen laskun vuonna 2024.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2023 mukaan yhtiön voitonjakokelpoiset varat, joihin sisältyy tilikauden voitto 7 490 202,82 euroa, olivat yhteensä 67 159 702,69 euroa. Yhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 312 159 702,69 euroa.

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 97,79 euroa osakkeelta eli yhteensä 7 489 931,68 euroa ja osingonjaon jälkeen jäljelle jäävä osa 271,14 euroa kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio-tilille.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tuloslaskelma

Euroa	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Korkokate	3	35 680 046,66	38 526 149,30
Korkotuotot		594 818 540,57	57 097 128,63
Korkokulut		-559 138 493,91	-18 570 979,33
Saamisten arvonalentumiset	4	-255 883,96	547 843,24
Nettopalkkiotuotot	5	-16 389 254,12	-21 041 033,00
Palkkiotuotot		2 357 672,94	2 811 848,15
Palkkiokulut		-18 746 927,06	-23 852 881,15
Liiketoiminnan muut tuotot		2 636,10	2 101,85
Henkilöstökulut	6	-672 488,85	-582 671,55
Liiketoiminnan muut kulut	7	-9 114 635,68	-9 163 697,09
Liikevoitto		9 250 420,15	8 288 692,75
Tuloverot	8	-1 760 217,33	-1 657 478,55
Tilikauden tulos		7 490 202,82	6 631 214,20

Laaja tuloslaskelma

Euroa	Liitetieto	31.12.2023	31.12.2022
Tilikauden tulos		7 490 202,82	6 631 214,20
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	16	-13 764,00	-42 686,00
Tuloverot etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista eristä	13	2 752,80	8 537,20
Tilikauden laaja tulos yhteensä		7 479 191,62	6 597 065,40

Tase

Euroa	Liitetieto	31.12.2023	31.12.2022
Saamiset luottolaitoksilta	9	15 091 680 503,24	17 996 363 789,04
Saamiset asiakkailta	10	2 177 173 483,44	2 787 526 065,22
Johdannaissopimukset	11	49 872 478,59	7 481 809,27
Muut varat	12	261 532 815,83	88 065 238,73
Verosaamiset	13	2 430 313,82	98 086,91
Varat yhteensä		17 582 689 594,92	20 879 534 989,17
Velat luottolaitoksille	14	2 000 000 000,00	2 250 000 000,00
Johdannaissopimukset	11	765 004 721,59	1 201 138 426,24
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	15	14 185 913 651,93	16 970 556 963,47
Varaukset ja muut velat	16	259 548 183,91	86 294 632,59
Verovelat	13	63 334,80	233 886,36
Velat yhteensä		17 210 529 892,23	20 508 223 908,66
Oma pääoma			
Omistajien osuus			
Osakepääoma		60 000 000,00	60 000 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		245 000 000,00	245 000 000,00
Kertyneet voittovarot		67 159 702,69	66 311 080,51
Oma pääoma yhteensä	17	372 159 702,69	371 311 080,51
Velat ja oma pääoma yhteensä		17 582 689 594,92	20 879 534 989,17

Rahavirtalaskelma

Tuhat euroa	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	7 490	6 631
Oikaisut kauden tulokseen	-15 084	-30 736
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 513 393	-2 423 082
Saamiset luottolaitoksilta	3 058 374	-3 146 141
Saamiset asiakkailta	628 487	779 843
Muut varat	-173 468	-56 784
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-76 759	738 359
Velat luottolaitoksille	-250 000	680 000
Johdannaissopimukset	125 085	41 641
Varaukset ja muut velat	48 155	16 718
Maksetut tuloverot	-4 260	-1 862
Saadut osingot	2	1
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	3 424 782	-1 710 689
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	2 985 540	3 251 640
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-6 250 000	-1 500 000
Osingot ja osuuspääoman korot	-6 631	-5 363
B. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 271 091	1 746 277
Rahavarojen nettomuutos (A+B)	153 691	35 588
Rahavarat tilikauden alussa	137 989	102 402
Rahavarat tilikauden lopussa	291 681	137 989

Rahavirran liitetiedot esitetään liitteessä 20.

Oman pääoman muutoslaskelma

Tuhat euroa	Liitetieto	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pää- oman ra- hasto	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2023	17	60 000	245 000	66 311	371 311
Tilikauden tulos				7 490	7 490
Tilikauden muut laajan tuloksen erät				-11	-11
Voitonjako				-6 631	-6 631
Oma pääoma 31.12.2023		60 000	245 000	67 160	372 160
Oma pääoma 1.1.2022	17	60 000	245 000	65 077	370 077
Tilikauden tulos				6 631	6 631
Tilikauden muut laajan tuloksen erät				-34	-34
Voitonjako				-5 363	-5 363
Oma pääoma 31.12.2022		60 000	245 000	66 311	371 311

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sisällysluettelo

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Riskienhallinnan periaatteet

Tuloslaskelma koskevat liitetiedot

3. Korkokate
4. Saamisten arvonalentumiset
5. Nettopalkkiotuotot
6. Henkilöstökulut
7. Liiketoiminnan muut kulut
8. Tuloverot

Varoja koskevat liitetiedot

9. Saamiset luottolaitoksilta
10. Saamiset asiakkailta
11. Johdannaissopimukset
12. Muut varat
13. Verosaamiset ja verovelat

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

14. Velat luottolaitoksille
15. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
16. Muut velat
17. Oma pääoma

Muut tasetta koskevat liitetiedot

18. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
19. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Muut liitetiedot

20. Rahavirran liitetiedot
21. Lähipiiritapahtumat
22. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat
23. Varainhankinnan rakenne
24. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
25. Rahoitusriski
26. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
27. Korkoriski

Liite 1. Laatimisperiaatteet

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on kiinnitysluottopankkitoimintaa Suomessa harjoittava luottolaitos.

Uusi laki kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) astui voimaan 8.7.2022. Lailla implementoitiin katetuja joukkolainoja koskeva direktiivi ja se kumosi lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010). Finanssivalvonta myönsi OPALLE kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetun lain 8 §:n mukaisen kiinnitysluottopankkitoimintaan oikeuttavan luvan 30.6.2022.

Yhtiö on osa osuuspankkien yhteenliittymää (OP Ryhmä), jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OPAn kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

Jäljennös OPAn tilinpäätöksestä on saatavissa internetsivuilta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OPA kuuluu OP Ryhmään, jonka konsernitilinpäätökseen OPAn tiedot yhdistellään. Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OPAn hallitus hyväksyi tilinpäätöstiedotteen julkaistavaksi 7.2.2024 ja hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 7.2.2024.

LAATIMISPERUSTA

OPAn tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2023. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1606/2002 mukaisesti. OPAn liitetiedot ovat myös suomalaisten IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön vaatimusten mukaiset.

OPA otti käyttöön vuonna 2023 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- Standardeihin IAS1, IAS 8 ja IAS 12 tehdyt muutokset tulivat voimaan 1.1.2023. Muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta OPA:n tilinpäätökseen.

OPAn tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta johdannaisopimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa.

Tuloslaskelman ja taseen luvut esitetään euroina ja sentteinä, muut tilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina.

OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OP Osuuskunta on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta. Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja talletuspankkien yhteenliittymästä annettujen lakien mukaisesti OP Osuuskunnan hallituksen on vahvistettava sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet

Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa, ja vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat OP Ryhmän strategiaa sekä ohjaavat liiketoimintojen ja osuuspankkien vastuullisuustyötä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: Ilmasto ja ympäristö, Ihmiset ja yhteisöt sekä Hyvä hallintotapa.

Johto on arvioinut vastuullisuusteemojen vaikuttavan OPAn tilinpäätöksessä seuraaviin osa-alueisiin:

- Odotettavissa olevat luottotappiot (liite 4)
- OP Mortgage Bank Green Covered Bond (liite 15)

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy useita johdon harkintaa edellyttäviä tekijöitä, mm:

- Oikeiden ECL-mallien valinta niin, että mallit kuvaavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin
- Malleissa tehdyt erilaiset oletukset ja asiantuntija-arviot
- ECL-mallien parametrien estimointimenetelmien valinta
- Käytettävissä olevan mallinnusaineiston ja datan laatuun liittyvän malliriskin määrittäminen
- Sopimusten oikea ryhmittely eri segmentteihin siten, että niiden ECL lasketaan oikealla mallilla
- Makroekonomisten tekijöiden valinta niin, että niiden muutokset korreloivat sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kanssa
- Makroekonomisten skenaarioiden ja niiden todennäköisyyksien ennustaminen tulevaisuuteen.
- Tiettyyn toimialaan kohdistetut johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset
- Vakuuden maantieteellisen sijainnin perusteella tehdyt johdon harkintaan perustuvat vakuusarvon alennukset

Johdon harkintaa on käytetty myös luottoriskin merkittävän kasvun arvioinnissa, mm:

- Henkilöasiakkaiden suhteellisen luottoriskin muutoksen arvioinnissa käytetyssä asiantuntija-arviossa, jolla varmistetaan todenmukainen määrä sopimuksia siirtymään vaiheeseen 2 ennen siirtymistä vaiheeseen 3 (ns. default capture rate)
- Absoluuttisen rajan valinnassa, joka perustuu maksukyvyttömyyden historialliseen käyttäytymiseen sekä OPAn luottoriskiprosessiin
- Sen ajanjakson pituuden määrittämisessä, jonka aikana asiakkaan on osoitettava hyvää maksukäyttäytymistä, jotta arvonalentumisvaihe voi parantua vaiheesta 3 vaiheeseen 2 ja 1 viranomaisten määräämien toipumisaikojen lisäksi.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan ECL-malleja käyttäen, paitsi jos kyseessä on pääsääntöisesti vaiheessa 2 tai 3 ja tarkkailulistalla oleva suuri yritysvastuu, jolloin ECL lasketaan asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä. Asiantuntija-arvioihin liittyy johdon harkintaa.

Johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset (management overlay) suoraan ECL-lukuihin (ns. post model adjustments) on tarkoitettu vain väliaikaiseen käyttöön, kunnes varauksen aiheuttama ennakoimaton tapahtuma tai olosuhde on saatu huomioitua ECL-malleissa. ECL-malleissa huomioidaan kestävä kehityksen 'Environmental, Social ja Governance' (ESG) -riskejä seuraavasti:

- ECL-mallien laskentaan on sisällytetty arvio talousvaikutuksista makroskenaariossa, jossa fossiilisen energian käyttöä vähennetään siten, että hiilineutraalisuus saavutetaan vuoteen 2035 mennessä.

Liitetiedossa 4. Saamiset asiakkailta esitetään laskelmat tappiota koskevasta vähennyserästä ja laskentaan liittyvistä keskeisistä epävarmuustekijöistä.

YHTEENVETO TULOSLASKELMAERIEN ESITTÄMISESTÄ TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Korkokate (korkotuotot ja korkokulut)	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa, korkokulut liikkeeseen lasketuista velkakirjoista. Liite 3.
Nettopalkkiotuotot (palkkiotuotot ja palkkiokulut)	Palkkiotuotot luotonannosta, palkkiokulut luotonannosta ja luottojen hoidosta osuuspankeille sekä palkkiokulut liikkeeseen lasketuista velkakirjoista. Liite 5.
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, eläkekulut, henkilösivukulut. Liite 6.
Liiketoiminnan muut kulut	Toimistokulut, ICT-kulut, muut hallintokulut, viranomais- ja tilintarkastuskulut, vuokrat ja muut kulut. Liite 7.
Saamisten arvonalentumiset	Odotettavissa olevat luottotappiot asiakkailta sekä lopulliset luottotappiot ja niiden palautukset. Liite 4.

TULOUTUSPERIAATTEET

Korkotuotot

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintameno ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Palkkiotuotot

Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin mukaisesti. IFRS 15 -standardin mukaiset palkkiotuotot tuloutetaan, kun palvelun sovitut suoriteveloitteet luovutetaan asiakkaalle ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään, johon odotetaan olevan oikeutettu asiakkaalle luovutettavia luvattuja palveluja vastaan. Palkkiokulut kirjataan suoriteperusteella nettopalkkiotuottoihin.

Palkkiotuotot koostuvat luotonannon palkkioista, joita peritään henkilöasiakkailta. Luotonannon palkkioiden suoriteveloitteet täyttyvät ajan kuluessa. Vastikemäärä on palveluissa listahinta tai sopimuksessa sovittu. Palkkiot peritään asiakkaalta kuukausittain sopimusehtojen mukaisesti.

Palkkiokulut

Lainan asiakkaalle myöntäneelle osuuspankille palautetaan niiden palkkiomallissa sovittu osuus tuotoista. Palkkiokulut koostuvat pääosin luotonannosta perittyjen tuottojen maksamisesta osuuspankeille, luottojen hoitopalkkioiden maksamisesta osuuspankeille ja joukkovelkakirjojen liikkeeseen laskuun liittyvistä palkkiokuluista.

OPA:n taseella olevista luotoista perittyjen kulujen maksaminen osuuspankeille kostuu seuraavista eristä:

- Luoton toimitusmaksut ja järjestelypalkkiot
- Luottojen ilmoituskulut ja alper-maksut
- Korkosidonnaisuuden tai koron muutoksesta korontarkistuspäivänä perittävät toimitusmaksu

OPA maksaa Osuuspankeille myös sille siirretyille luotoille korkomarginaalin palautusta ja OPA:lle myydyille luotoille hoitopalkkiota. Hoitopalkkion suuruuden ja maksun alkamiskohdan päättää OPA:n hallitus.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimissa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai, jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helpposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. (Liite 19. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti)

Rahoitusvarat- ja velat

Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisätynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaisu- tai tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloina saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintameno suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 -standardin mukaisesti, ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät palkkiot.

Luotot kirjataan OPAn taseeseen silloin kun ne on myönnetty suoraan OPAn taseesta tai kun osuuspankki on myynyt luotot OPALLE markkinahintaan ja luottojen luotto-, korko ja rahoitusriski on siirtynyt OPALLE myynnin yhteydessä. Nämä luotot esitetään tase-erässä Saamiset asiakkailta. (Liite 11. Saamiset asiakkailta)

OPA soveltaa toiminnassaan väliluottomallia, joka tarkoittaa, että OPA myöntää osuuspankille väliluoton, jota vastaan osuuspankki asettaa OPAn liikkeeseen laskemien katettujen joukkolainojen vakuudeksi kiinteistövakuudellisia luottoja. Väliluotot esitetään tase-erässä saamiset luottolaitoksilta. Väliluottomallissa osuuspankin asuntovakuudellisen luoton luotto-, korko-, tai rahoitusriski ei siirry OPALLE, mutta se merkitään OPAn liikkeeseen laskeman joukkovelkakirjalainan vakuudeksi.

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja koska ne ovat erääntyneet yli 90 päivää (ovat vaiheessa 3). Tällöin näiden rahoitusvarojen korkojen suoriteperusteinen tulot loppuu ja muuttuu maksuperusteiseksi.

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

OPA luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL - Fair Value Through Profit or Loss)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (FVOCI - Fair Value Through Other Comprehensive Income)
- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat.

Luotot

Luottojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) OPAn liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella OPA luokittelee luotot kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän, ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenoön tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten OPA hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. OPAssa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan OPA ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi OPAn asuntoluottoja ja väliluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Liiketoimintamallin muutos

Liiketoimintamallin muutoksia odotetaan tapahtuvan harvoin sisäisten tai ulkoisten muutosten seurauksena, ja niiden täytyy olla OPA:n toiminnan kannalta merkittäviä. Liiketoimintamallin muutoksista päättää OPA:n hallitus. Liiketoimintamalli muuttuu silloin, kun OPA hankkii tai luovuttaa jonkin liiketoiminta-alueen tai lopettaa sen toiminnan. Liiketoimintamallin muutos dokumentoidaan asianmukaisesti ko. liiketoimintayksikön toimesta, ja se käsitellään Taloudessa ja Riskienhallinnassa sen kirjanpito-vaikutusten selvittämiseksi (ml. vaikutukset tappiota koskevaan vähennyserään). Yhteisön liiketoimintamallin tavoitteen muutos täytyy toteuttaa ennen luokittelun muutospäivää.

Luokittelun muutosta sovelletaan prospektiivisesti luokittelun muutospäivästä eteenpäin. Luokittelun muutospäivä on seuraavan raportointikauden ensimmäinen päivä, jota ennen päätös luokittelun muutoksesta on tehty. Aikaisempia raportointikausia ei oikaista takautuvasti.

OPA:ssa ei ole ollut liiketoimintamallin muutoksia vuosina 2022–2023.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun OPAn liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, OPA arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa OPAn rahoitusvaroista vastaa perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

OPAn kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot sisältävät mahdollisuuden ennenaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta, vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun OPA on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaisia sijoituksia ovat OPAn strategiset sijoitukset OP Osuuskunnan osuuspääomaan, joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitojoustoksi, joka on tyypillisesti esimerkiksi lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Lisäksi lainan luokittelu lainanhoitojoustoksi siirtää lainan vähintään arvonalentumisvaiheeseen 2 ja koko voimassaoloajalta laskettavan odotettavissa olevan luottotappion piiriin vähintään kahdeksi vuodeksi, kunnes asiakkaan maksukyky on tervehtynyt.

Lainanhoitojouston tervehtymisen edellytyksenä on myös, että vähintään kahden vuoden koeajan jälkeen:

- Vähintään puolet saamisen koeajasta asiakas on suorittanut säännöllisiä ja oikea-aikaisia maksuja ja tämän myötä on maksettu huomattava kokonaismäärä pääomasta tai korosta.
- Yksikään asiakkaan vastuista ei ole ollut erääntyneenä yli 30 päivää edellisen kolmen kuukauden aikana.

Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, OPA kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. OPA luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun OPA siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä, ja ne kuvastavat:

1. vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelun alue
2. rahan aika-arvoa ja
3. järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: Järjestämättömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

OPAssa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa. Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitajousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 prosenttia) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Järjestämättömän (non-performing) vastuun määritelmä

Järjestämättömän vastuun määritelmä sisältää aiemmin käytetyn maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisten vastuiden lisäksi järjestämättömien lainanhoitajoustollisten saamisten koeajat, ennen kuin ne voidaan luokitella terveiksi (performing). Järjestämätön vastuu määritellään Vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 47a artiklan mukaisesti. OPA käyttää järjestämättömää vastuuta arvonalentumisvaiheen 3 luokittelun kriteerinä.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sopimuskohtaisesti sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitajoustoa ja siihen rinnastettavaa kovenanttirikkomusta pidetään laadullisena kriteerinä luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä ja siten siirroille arvonalentumisvaiheeseen 2. Samoin ennakkovaroitussjärjestelmän tuottamaa tarkkailulistamerkintää sekä annualisoidun PD:n yli kolminkertaista kasvua alkuperäisestä pidetään kriteereinä luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä. Annualisoidun PD:n pitää olla kuitenkin yli 0,3 prosenttia, joten tässä sovelletaan IFRS 9 -standardin sallimaa ns. alhaisen luottoriskin olettaa.

OPA on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnyksarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilöasiakkaiden vastuille.

PD/LGD-menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määrittelyn mukaisesti. Maksukyvyttömyyden todennäköisyytenä käytetään OP Ryhmän sisäisissä luotoissa nollaa yhteisvastuullisuudesta johtuen. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät), mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OPAn taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos, 12 kk Euribor -korko ja 3 kk Euribor -reaalikorko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. OPA on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat OPAn parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

Makrotaloudelliset ennusteet ja ESG

Makrotaloudellisissa skenaarioissa huomioidaan ilmastonmuutoksesta, siihen liittyvästä talouden muutoksesta ja sopeutumisesta johtuvia vaikutuksia talouteen. Makroskenaarioiden laskennassa on tehty arvio talousvaikutuksista, jossa fossiilisen energian käyttöä vähennetään siten, että hiilineutraalisuus 2035 mennessä saavutetaan. Tässä skenaariossa Suomen BKT:n kasvuvaste on keskimäärin 0,3 prosenttiyksikköä perusskenaariota hitaampaa usean vuoden ajan. Laskelma voi kuitenkin yliarvioida talouskasvun hidastumista, jos talouden sopeutumiskyky osoittautuu tavanomaista paremmaksi. Tämän vuoksi kielteinen vaikutus sisältyy heikompaan skenaarioon.

Ilmastonmuutoksen talousvaikutuksia koskevia arvioita tullaan tarkentamaan sitä mukaa, kun vaikutuksista kertyy uutta tutkimustietoa, jota voidaan soveltaa skenaariolaskelmiin niiden kattamalla ajanjaksolla.

Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille.

Johdon harkintaan perustuvat arvonalentumisen lisävaraukset (management overlay)

OPA voi tehdä tilanteissa, joissa jokin ulkopuolinen tekijä muuttuu erittäin nopeasti (esimerkiksi maailmanlaajuisissa kriiseissä, kuten pandemia tai sota tai Euribor korkojen nousu) johdon arvioon perustuvan ECL-varauksen. Varaus on tilapäinen ja voimassa niin kauan, kunnes ECL-laskennassa käytettävät riskiparametrit on päivitetty kuvaamaan muuttunutta tilannetta.

Toistaiseksi OPA:ssa on käytetty vain tappiota koskevan vähennyserän määrään kohdistuvia ns. post-model management overlaytä. OPA:ssa voidaan kuitenkin tehdä myös ns. in-model management overlaytä eli esim. PD riskiparametriin. Tehtyihin johdon harkintaan perustuviin arvonalentumisen lisävarauksiin sovelletaan tiukkoja seurantakriteerejä ja niistä raportoidaan ylimmälle johdolle neljännesvuosittain.

Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty tai kun pesänhoitajalta on saatu ilmoitus, ettei jako-osuutta tule, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päätynyt tai kun perintä on lopetettu. Vuoden 2022 alusta lähtien OPAssa on kirjattu kertymättä jäävä osuus osaluottotappiona jo siinä vaiheessa, kun velkajärjestelyn tai yrityssaneerauksen maksuohjelma on vahvistettu, eikä luotossa ole muita osallisia tai realisoitavaa omaisuutta. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuuksi.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat velat luottolaitoksille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

OPAlla ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos OPA vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintamenu uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenuon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuajana. OPA ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Nettoutus

Taseessa nettoutetaan sellaiset rahoitusvarat ja -velat, joissa OPAlla on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa, ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin. OPA käyttää johdannaisia vain suojaavassa tarkoituksessa. Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon. OPAssa on laadittu suojauslaskennassa

käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi. (Liite 11. Johdannaissopimukset)

Suojausperiaatteiden mukaisesti OPAssa voidaan suojautua korkoriskiltä, soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kumoavat suojatun kohteen vastaavat muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tekohetkellä ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan ja suojattavan instrumentin käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavaan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia. OPA soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa sekä EU carve-out -version mukaista käyvän arvon portfoliosuojausmallia tiettyjen velka- ja luottoportfolioiden suojaukseen, jossa suojien riskiä sopeutetaan tarvittaessa.

Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin kiinteäkorkoisiin velkoihin (omat emissiot), yksittäisiin luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Portfoliosuojauksessa suojattuihin eriin kuuluu OPAn taseessa olevia omaisuus- ja velkaeristä koostuvia eriä. Suojattavat portfoliot muodostetaan emissiokohtaisesti ryhmiteltyinä ja niihin sisältyvät suojatut erät ovat ominaisuuksiltaan samankaltaisia. Näistä suojaussuhteista voi syntyä tehostomuutta mikäli suojatun erän ja suojaavan instrumentin ehtoissa on vähäisiäkin eroja ja mahdollinen tehostomuus esitetään Suojauslaskennan nettotuloksessa. Suojausinstrumentina käytetään koronvaihtosopimuksia.

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon ja suojatun riskin käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojauslaskennan suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään Korkokate.

Lopetettaessa suojauslaskenta, suojattavasta riskistä johtuva käyvän arvon oikaisu sellaisen suojattavan rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoon, johon sovelletaan efektiivisen koron menetelmää, jaksotetaan tulosvaikutteisesti rahoitusinstrumentin eräpäivään mennessä. Oikaisu jaksotetaan uudelleen laskettuun efektiiviseen korkoon perustuen tai portfoliosuojauksissa tasaeriin perustuen. Kuitenkin jos suojauksen lopetuksen yhteydessä suojattu erä kirjataan pois taseesta, kirjataan myös kertynyt käyvän arvon oikaisu välittömästi tulokseen.

Viitekorkouudistus

Euriborin määräytymismenetelmää on uudistettu ja sitä säätää EU:n Vertailuarvoasetus. European Securities and Market Authority (ESMA) on toiminut Euriborin valvojana vuoden 2022 alusta lähtien. OPA odottaa, että Euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa, koska Euribor-paneelia on saatu vahvistettua. Euribor-korkoa hallinnoiva EMMI (European Money Market Institute) on alkanut julkaista Q4/2022 aikana €STR-johdannaismarkkinoilta lasketun eteenpäin katsovaa EF-TERM-viitekorkoa (Euro forward-looking term rate) käytettäväksi Euriborin varakorkona. Eonia-korko (Euro Over Night Index Average) lakkasi 3.1.2022 ja sen korvasi EKP:n julkaisema euromääräisten markkinoiden lyhyt korko (€STR). Viitekorkouudistuksella ei ole ollut suoraan vaikutusta käyvän arvon suojausten tehokkuuteen, joissa viitekorkona on Euribor.

OP Ryhmässä toimii viitekorkotyöryhmä, jonka tehtävänä on seurata viitekorkojen uudistusprosessin etenemistä ja vaikutuksia koko OP Ryhmälle sekä raportoida kehityksestä johdolle säännöllisesti. OP Ryhmässä on tehty vertailuarvoasetuksen edellyttämä jatkuvuus suunnitelma, jossa määritellään varakorko sopimuksille, jos nyt käytettäviä viitekorkoja ei olisi enää saatavilla, ja jossa tunnustetaan olemassa olevat sopimusehdot tuotteittain ja arvioidaan vaikutuksia liiketoiminnan eri osiin. OPA ottaa käyttöön uudistettuja viitekorkoja markkinakäytännön mukaan uusissa sopimuksissa. Vanhan sopimuskannan osalta muutokset on jo toteutettu ottamalla käyttöön markkinoilla sovellettavia käytäntöjä IBOR-korkojen korvaamiselle.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläke-etuudet

OPAn työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa. Työntekijöiden lisäeläketurva on järjestetty OP-Eläkesäätiön kautta.

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoiduilta osin ovat maksupohjaisia järjestelyjä. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaisuudessaan etuus pohjaisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut". Maksupohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä muita maksuvelvoitteita ei ole. Etuus pohjaisen eläkejärjestelyn supistaminen, veloitteen täyttyminen tai muuttaminen kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellä.

Etuus pohjaiset järjestelyt OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuus pohjaisissa järjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien veloitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä OP-Eläkesäätiön ja hyväksyttävien vakuutusten järjestelyihin kuuluvien varojen käyvällä arvolla.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkeveloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttauskorko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Eläkeveloitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa uudelleen määrittämisestä johtuvia eriä muihin laajan tuloksen eriin ei näitä eriä enää siirretä tulosvaikutteisesti myöhemmillä tilikausilla. (Liite 17. Muut velat)

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

OPAssa on käytössä lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella siihen kuuluvat henkilöt voivat saada palkitsemista joko pelkästään rahana tai OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna ja rahan yhdistelmänä. Palkkiota maksetaan ansaintavuoden aikana tehdyistä työsuorituksista. Palkitsemisjärjestelmän arvioitu maksimimäärä lasketaan järjestelmän myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa (Liite 6. Henkilöstökulut).

Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan rahana. Tulospalkkio perustuu vuosisuunnitelmasta johdettuihin yritys-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko OP Ryhmän henkilöstön. Palkkio on porrastettu vaatavuusluokan mukaan ja palkkiomaksimit vastaavat 1–12 kuukauden palkkaa vuositasolla. Kiinteän ja muuttuvan palkkion suhde on siten 8–100 prosenttia riippuen palkkiomaksimista. Keskusyhteisökonserniin kuuluvissa yhtiössä tavoitteiden saavuttamisen perusteella muodostuneeseen palkkioon sovelletaan kerrointa, joka perustuu Keskusyhteisökonsernin tulokseen ennen veroja. Tulokorteilla olevat vuosisuunnittelusta johdetut tavoitteet päätetään liiketoiminnoissa/toiminnoissa. OP

Ryhmän kaikille johtajille yhteiset ryhmätasoiset mittarit olivat OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuerä 20 prosentin painolla ja keskittäjäasiakkaiden määrän nettokasvu 20 prosentin painolla.

Henkilöstörahasto

OPA kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot. Vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2023 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän kulu-tuottosuhteeseen 50 prosentin painolla ja tuotepeittomittarin kriteerit täyttävien asiakkaiden määrän nettokasvu 50 prosentin painolla.

TULOVEROT

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriiin tai muihin laajan tuloksen eriiin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriiin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan ja laskennalliset verot voimassa olevan verokannan perusteella tai tilinpäätöspäivään mennessä hyväksytyin, tulevia vuosia koskevan verokannan perusteella.

Laskennallinen verovelka lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan (Liite 13. Verosaamiset ja verovelat).

SEGMENTTIRAPORTOINTI

OPA vastaa OP Ryhmän kiinteistövakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkovelkakirjalainoja. Joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA joko merkitsee väliluottoa ottaneiden pankkien taseista tai on ostanut OP Ryhmän jäsenpankeilta. OP:lla on koko toiminta yhdessä segmentissä, eikä näin ollen segmenttiraportointia tehdä.

UUDET STANDARDIT JA TULKINNAT

Standardeihin IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen, IAS 7 Rahavirtalaskelmat ja IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot tehdyt muutokset tulevat voimaan 1.1.2024. Standardiin IAS 21 Valuuttakurssien muutosten vaikutukset tehdyt muutokset tulevat voimaan 1.1.2025. Muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta OPA:n tilinpäätökseen.

Liite 2. Riskienhallinnan periaatteet

1 OP-Asuntoluottopankin (OPA) merkittävät riskit - yleiskatsaus

OPAn riippumaton riskienhallintatoiminto on organisatorisesti osa OP Ryhmän keskitettyä riskienhallintatoimintoa.

OP Ryhmän riskienhallinta ja sääntelymukaisuuden varmistaminen (compliance) perustuu kolmen puolustuslinjan periaatteelle. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat liiketoiminnot, toisen puolustuslinjan liiketoiminnoista riippumattomat riskienhallintatoiminto ja compliance sekä kolmannen puolustuslinjan sisäinen tarkastus. Jokaisella puolustuslinjalla on oma roolinsa riskienhallintaprosessin tehokkaassa toteuttamisessa.

OP Ryhmässä riskienhallinnan ensimmäinen ja toinen puolustuslinja tekevät jatkuvaa yhteistyötä. Näin varmistetaan, että käytössä on etukäteen kaikki toiminnan kehittämiseen ja hallintaan tarvittava osaaminen. Puolustuslinjat rakentavat yhdessä riskienhallintaprosessin, jossa on otettu huomioon OP Ryhmän toiminnan erityispiirteet. Ensimmäisen ja toisen puolustuslinjan vastuut on selkeästi jaettu.

Liiketoiminnot toteuttavat OP Ryhmän strategiaa, vastaavat toimintansa suunnittelusta, tehokkaasta ja laadukkaasta toimeenpanosta sekä sisäisestä valvonnasta. Vain liiketoiminta tekee liiketoimintapäätöksiä vastaten asiakaspalvelun laadusta, toimintansa jatkuvuudesta sekä tuloksestaan ja riskeistään.

Toinen puolustuslinja valmistelee ryhmän johdon päätettäväksi riskienhallintakehikon, jonka asettamisessa puitteissa ensimmäinen puolustuslinja toteuttaa riskinottoa ja päivittäiseen liiketoimintaan liittyvää riskienhallintaa. Toinen puolustuslinja tukee ensimmäistä puolustuslinjaa konsulttoimalla ja rakentavasti haastamalla etenkin omaan erityisosaamiseensa kuuluvissa asioissa. Toinen puolustuslinja myös valvoo sääntelyn ja OP Ryhmän ohjekehikon noudattamista ja tekee riippumatonta analyysia tuloksen, riskien ja puskureina toimivien pääoman ja likviditeetin tasapainosta sekä toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta myös häiriötilanteissa.

Kolmantena puolustuslinjana toimii muista puolustuslinjoista riippumaton sisäinen tarkastus.

2 OPAn merkittävät riskit – lähteet ja hallinta

2.1 Merkittävien riskien määritelmät ja lähteet

Alla on kuvattu yhteenvetona OPAn merkittävien riskien määritelmät ja lähteet.

Luottoriskit	Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että rahoitusinstrumentin sopimusosapuoli ei pysty täyttämään sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan ja aiheuttaa täten toiselle osapuolelle taloudellisen tappion.
Likviditeettiriskit	Likviditeettiriski on riski siitä, että maksuvalmiuden taso tai rahoituksen saataavuus vaikeuttaa strategian mukaisen liiketoiminnan toteuttamista. Likviditeettiriski aiheutuu sisään tulevien ja ulos maksettavien kassavirtojen ajoituksen ja/tai määrien epätasapainosta. Likviditeettiriskeihin sisältyvät keskittymäriski, markkinoiden likvidiysriski ja jälleenrahoitusriski. Keskittymäriski aiheutuu rahoituksen ajallisesta sekä vastapuoli- tai instrumenttikohtaisesta keskittymisestä. Markkinoiden likvidiysriski on riski siitä, että markkinatransaktiota ei saada toteutettua halutussa ajassa ja/tai arvioituun hintaan tai pankin omistuksessa olevien likvidien varojen määrä pienenee. Jälleenrahoitusriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusta ei markkinoilta saada uusittua.
Markkinariskit	Markkinariskillä tarkoitetaan sopimuksen arvoon tai sopimuksen ansaintaan kohdistuvaa epäedullista muutosta, joka aiheutuu rahoitusmarkkinoilla havaittavien hintojen muutoksista. Markkinariskeihin kuuluvat taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuutta-, volatilitteetti-, luottospread-, osake-, kiinteistö- ja mahdolliset muut hintariskit.

Vastapuoliriskit	Vastapuoliriskillä tarkoitetaan mahdollisuutta, että johdannais sopimuksen, re-po-sopimuksen, kaupankäynnin tai jälleenvakuutus sopimuksen sopimus kumpani ei täytä taloudellisia velvoitteitaan ja vastaavan sopimuksen uudelleen hankinnasta aiheutuu riski kustannusten kasvusta. Vastapuoliriskin erityispiirre on riskin määrän muuttuminen sopimuksen markkina-arvon mukana, minkä seurauksena riski voi myös kasvaa sopimuksen solmimisen jälkeen.
Operatiiviset riskit	Operatiivista riskiä aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta, ja se voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. OP Ryhmässä operatiivisiin riskeihin kuuluvat myös ICT- ja turvallisuusriskit. Tietopääomaan liittyvillä operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan mahdollista tappiota, maineen menetystä tai toiminnan heikentymistä aiheutuen tietoon ja siitä johdettuun informaatioon kohdistuvasta epävarmuudesta päätöksenteossa, johtamisessa ja raportoinnissa.
Compliance-riskit	Riski, joka aiheutuu ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen, asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen tai eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä.
Malliriskit	Malliriskillä tarkoitetaan mahdollista tappiota tai maineen menetystä aiheutuen sellaisista mallien tulosten perusteella tehdyistä päätöksistä, joissa syynä on mallien kehittämisen, täytäntöönpanon tai käytön virheet. Mallilla tarkoitetaan kvantitatiivista menetelmää, jolla lähtötiedot muunnetaan matematiikan, tilastotieteen tai asiantuntija-arvioiden pohjalta liiketoimintapäätöksiä ohjaavaksi tai taloudellista tai riskiasemaa koskevaksi kvantitatiiviseksi tiedoksi.
Maineriskit	Riski maineen tai luottamuksen heikkenemisestä, joka on ensiasiassa seurausta jonkin yksittäisen riskin tai usean riskin samanaikaisesta toteutumisesta tai johdetaan muusta negatiivisesta julkisuudesta.
Keskittymäriskit	Riskit, joita voi syntyä liiketoiminnan liiallisesta keskittymisestä yksittäisille asiakkaille, tuotteille, toimialoille, maturiteettijaksoille tai maantieteellisille alueille. Keskittymäriski voi syntyä myös palveluntarjoajien tai prosessien muodostamista keskittymistä.
Tulevan liiketoiminnan riskit	Riski siitä, millä ehdoin ja volyymin solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia. Tähän sisältyy myös riski, joka syntyy puutteellisesta sisäisestä reagoinnista ja joustamattomuudesta liiketoiminta- ja kilpailuympäristössä tai asiakkaiden arvoissa ja teknologiassa tapahtuneisiin muutoksiin.

2.2 Pankkitoiminnan riskit

2.2.1 Luottoriskit

OP:lla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa. Sen luottokanta muodostuu joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetetuista asuntovakuudellisista lainoista, jotka OPA on ostanut OP Ryhmän osuuspankeilta sekä osuuspankkien asiakkailleen OPAn lukuun ennen 1.3.2016 myöntämistä lainoista. IFRS 9:n voimaantulon jälkeen OPA on lopettanut luottojen oston osuuspankeilta. OPAn ja osuuspankkien välisissä puitesopimuksissa sovitaan OPAn rahoituksen hyödyntämiseen liittyvistä velvoitteista ja oikeuksista sekä luottoriskin hallinnasta. Osuuspankit hoitavat luottopäätökset, asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti OP Ryhmän ja OPAn ohjeistuksen mukaisesti.

OP Ryhmässä luottoriskiä hallitaan ryhmätason ohjeilla ja linjauksilla sekä määrällisillä riskilimiiteillä. Niitä tarkennetaan Pankkitoiminnan riskipolitiikassa riskinoton linjauksilla, limiiteillä ja valvontarajoilla, laadullisilla ja määrällisillä tavoitteilla sekä asiakasvalintaa, vakuuksia ja kovenantteja koskevilla periaatteilla. Määrälliset ja laadulliset tavoitetasot tasapainottavat liiketoimintatavoitteita ja maltillista riskinottohalukkuutta keskenään. Limiitit ja valvontarajat asettavat riskinotolle ylärajat. Niiden avulla varmistetaan luottosalkun riittävä hajautuminen ja vältetään liian suurien riskikeskittymien syntyminen.

Luottoriskin hallinta perustuu huolelliseen asiakasvalintaan, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, asiakkaan hyvään tuntemiseen, vahvaan ammattitaitoon ja kattavaan dokumentointiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luotto-prosessi ja sen laatu. Luottoriskiä hallitaan myös tuotevalikoiman ja -ehtojen valinnalla. Uusluotonannon riskiä hallitaan harkituilla asiakasvalinnoilla ja riskikeskittymien välttämällä, minkä lisäksi luottoriskin vähentämistekniikoita (vakuudet, takaukset) sekä kovenanteja hyödynnetään aktiivisesti. Luottosalkun riskiä hallitaan hyvällä asiakkuuksien johtamisella ja ongelmatilanteiden ennakoivalla ja johdonmukaisella hoidolla.

Kaiken luotonmyönnön perusedellytys on asiakkaan riittävä velanhoitokyky. Asiakaskokonaisuuden muodostaminen oikein luotustavan luottoriskien hallinnalle. Ilman selkää kuvaa siitä, mistä osallisista kokonaisuus muodostuu, millainen on kokonaisuuden rakenne ja mistä sen velanhoitokyky muodostuu, ei rahoitettavasta kokonaisuudesta voi saada oikeaa kuvaa ja ymmärtää sitä riskiä, mikä sen rahoittamisesta syntyy. Liiketoiminta tunnistaa asiakaskokonaisuudet ja niiden sisällä olevat riippuvuudet ja kuvaa ne ohjeistuksen mukaisesti OP Ryhmän järjestelmiin.

Kaikista luottoriskiä synnyttävistä asiakkaista on kerättävä riittävästi ajantasaista tietoa luottokelpoisuuden arviointia varten. Luottokelpoisuus muodostuu sekä asiakkaan maksuhalusta että maksukyvyistä, joilla molemmilla on vaikutus asiakkaan luottoluokkaan. Riittäväillä ja oikeilla perustiedoilla varmistetaan, että asiakas saadaan luokiteltua oikealla luottoluokittelumallilla ja että luottoluokka antaa oikean kuvan asiakkaan luottokelpoisuuteen liittyvästä riskistä. Liiketoiminta huolehtii siitä, että asiakaskokoon luottoluokat ovat jatkuvasti voimassa ja ajan tasalla sekä tarvittaessa päivittää luottoluokkaa asiakkaan tilanteen muutuksessa. Näin sekä pankin että koko OP Ryhmä -tason luottosalkkua voidaan seurata ajantasaisesti.

Vakuushallinta perustetaan riippumattomaan vakuusarviointiin, panttausten pätevyys ja vakuuksien realisoitavuuteen, jotta voidaan jatkuvasti ylläpitää realistinen näkymä saatavia turvaavista vakuuksista. Saatavien vakuudeksi pantattujen kohteiden arvojen on annettava oikea ja ajantasainen kuva niin yksittäisen asiakkaan kuin koko luottosalkun vakuusasemasta. Epälikvidien vakuuksien arvostamisessa on huomioitava vakuuskohteen omistajan taloudellinen asema. Mitä heikompi kohteen omistajan taloudellinen asema on, sitä suurempi realisaatioarvon painoarvon tulee olla vakuuskohteen arvostamisessa.

Rahoituspäätöksenteko pohjautuu eriyttämisen periaatteeseen, jossa rahoitusta valmisteleva ei voi tehdä rahoituspäätöstä yksin. Rahoituspäätökset ovat päätöksiä riskin ottamisesta ja siksi päätöksentekijöillä on oltava päätöstä tehdessään tiedossa kaikki päätöksentekoon olennaisesti vaikuttava tieto. Kaikki luottoriskinottoa koskevat päätökset ovat liiketoimintaperusteisia. Päätöksentekoa ohjaa OP Ryhmän riskiottohalu sekä riskipolitiikassa määritetty tavoiteriskiasema. Päätökset, jotka poikkeavat riskipolitiikassa määritellystä tavoiteriskiasemasta, pitää perustella laajemmin. Keskusyhteisön riskienhallinta arvioi merkittävien rahoitushankkeiden riskipolitiikan mukaisuutta ja raportoi tilannekuvaa riskipolitiikan noudattamisesta luotonannossa OP Ryhmän ja pankkitoimintaa harjoittavien yhteisöjen johdolle.

Pankin toimiva johto ja hallinto seuraavat tarkasti pankin luottoriskiasemaa. Pankin johdolla on vastuu pitää hallinto ajan tasalla pankin operatiivisessa riskinotossa tapahtuvista mahdollisista poikkeamista suhteessa hallinnon vahvistamaan riskipolitiikkaan, jotta hallitus voi roolinsa mukaisesti valvoa pankin riskiaseman kehittymistä ja tarvittaessa ohjata operatiivista johtoa riskinottamisen suhteen.

Pankin näkökulmasta luottoriski realisoituu tilanteessa, jossa asiakas ajautuu maksukyvyttömäksi eikä selviydy luottovelvoitteistaan ilman, että pankki ryhtyy toimenpiteisiin, kuten vakuuksien realisoimiseen. Tämän takia on tärkeää, että asiakkaat, joiden velanhoitokyky on heikentynyt tai velanhoitokykyyn kohdistuu merkittävä uhka, tunnistetaan viivytyksettä niin rahoitus- kuin asiakkuudenhoitoprosesseissa.

Asiakkaat, jotka ovat pankin kannalta merkittävimpiä, ja joiden riski maksukyvyttömyydestä on selvästi kasvanut tai joiden velanhoitokykyyn liittyy muu merkittävä uhka, on siirrettävä erityisseurantaan. Näiden asiakkaiden osalta pankin on laadittava toimintasuunnitelma siitä, millä toimin asiakkaan tilanne pyritään pankin näkökulmasta ratkaisemaan ja pankille mahdollisesti realisoitava riski minimoimaan. Merkittävien potentiaalisten tai varsinaisten ongelma-asiakkaiden seuranta ja dokumentointi on riskittömämpiä asiakkaita tiiviimpää ja kattavampaa, jotta asiakkaan tilanteesta tapahtuvista muutoksista ollaan aktiivisesti tietoisia ja muuttuneeseen tilanteeseen pystytään reagoimaan välittömästi.

Luottoriskin mittaus

Luottoriskiä mitataan OP Ryhmä -tasolla luottoriskin taloudellisen pääomavaateen määrällä luottosalkuittain, luottoriskin taloudellisen pääomavaateen osuudella vastuuden määrästä maksukyvyttömyshetkellä (EAD), järjestämättömien saamisten osuudella vastuista sekä odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) osuudella vastuuden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD). Näille mittareille on asetettu riskipolitiikassa limiitit. Lisäksi luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain, toimialoitain ja maittain. Myös luottokannan ja luottoriskin taloudellisen pääomavaateen kasvueroa mitataan kasvun ja riskinoton tasapainon varmistamiseksi. Pankkitoimintaa harjoittaville liiketoimintasegmenteille on asetettu ryhmätasoisista limiiteistä johdettuja limiittejä.

Riskipolitiikassa asetettuja limiittejä voidaan täydentää segmenttien toimintaohjeistuksessa asetetuilla laadullisilla tavoitteilla, jotka voivat olla segmentti- tai yhteisökohtaisia. Tavoitteita voidaan asettaa koko luottosalkulle tai erikseen henkilö- tai yritysasiakasrahoitukselle. Lisäksi voidaan asettaa luottoriskiprosessin laatua mittaavia tavoitteita.

Luottoportfolion riittävän hajautuksen ja tehokkaan pääoma-allokaation varmistamiseksi luottoportfolion ohjaamisessa hyödynnetään asiakassegmentointia. Asiakassegmentit on määritelty siten, että yksittäinen asiakassegmentti sisältää luottoriskiltään homogeenisia saamia ja on siten ohjattavissa riskipolitiikassa kokonaisuutena. Segmentointia ja luottoluokkakorikohtaista jaottelua hyödyntäen esitetään riskipolitiikassa luottosalkun tavoitetila, mikä ei ole liiketoimintaa sitova, mutta liiketoiminnan tulisi ohjata luottoriskin ottoa siten, että tavoitetila saavutetaan.

Riskien arvioinnissa OP Ryhmä hyödyntää sisäisiä luottoriskimalleja. Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD, Probability of Default) arviointimallien lisäksi luottoriskin mittaamisessa käytetään tappio-osuuden ja vastuun määrän ennustemalleja. Vastuun määrä maksukyvyttömyshetkellä (EAD, Exposure at Default) on ennuste pankin saatavan määrästä maksukyvyttömyyden alkaessa. Taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä maksukyvyttömyshetkellä määräytyy luottovasta-arvokertoimien (CF, Conversion Factor) perusteella. Tappio-osuus (LGD, Loss Given Default) on arvio pankille aiheutuvasta taloudellisesta tappiosta, osuutena EAD:sta maksukyvyttömyyden toteutuessa. Luottoriskin arvioinnissa käytettäviin malleihin sovelletaan malliriskien hallinnan mukaisia menettelyjä.

OP Ryhmän sisäinen luottoluokittelujärjestelmä

Luottoluokittelulla tarkoitetaan malleja ja menetelmiä, prosesseja, valvontaa, tietojen keruuta ja tietotekniikkajärjestelmiä, joilla tuetaan luottoriskienhallintaa, luottoriskin arviointia, vastuuden luokittamista luokkiin tai ryhmiin sekä tietyn tyyppiselle vastuulle kehitettyjen maksukyvyttömyys- ja tappioestimaattien määrittelyä. OP Ryhmän luottoluokittelujärjestelmä on ryhmätasoinen. OP Osuuskunnan hallitus hyväksyy luottoluokitusjärjestelmän periaatteet osana Riskienhallinnan periaatteet -asiakirjaa. OP:n kannalta merkittävin osa luottoluokittelujärjestelmästä on henkilöasiakkaiden kannan luokittelumalli.

Henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä arvioidaan sisäisellä 16-portaisella asteikolla A-F, joista luokassa F on maksukyvyttömät sopimukset. Kaikkien henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyys arvioidaan kuukausittain luottokannan luokittelumallilla. Luottokannan luokittelu perustuu asiakkaan perustietoihin, maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin. Kullekin luottoluokalle on johdettu keskimääräiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yhden vuoden aikaperiodille.

Riskienhallintatoiminto ylläpitää tarkempaa kuvausta sisäisestä luottoluokittelujärjestelmästä ja raportoi säännöllisesti sen toimivuudesta osana OP Ryhmän riskianalyysejä sekä erikseen Riskienhallintatoimikunnalle.

2.2.2 Likviditeettiriskit

OPAn riskiasemaa tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon koko OP Ryhmän riskiasema, joka perustuu kaikkien jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen. Jäsenluottolaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja kaikkien jäsenpankkien tulee osallistua yhteenliittymälain mukaisiin tukitoimiin toistensa vakavaraisuuden tukemiseksi.

OP Ryhmän maksuvalmiuden hoito on keskitetty OP Yrityspankkiin, ja tästä syystä myös OPA voi hyödyntää OP Ryhmän maksuvalmiusreservejä.

OPA huolehtii päivittäisen maksuvalmiutensa hoidosta ja tekee vuosisuunnittelun yhteydessä likviditeetin riittävyyden arvioinnin. OPAn hallitus seuraa säännöllisesti, että yhtiön korko- ja rahoitusriskiasema säilyy sisäisten riskipolitiikkojen ja soveltuvan lainsäädännön asettamien rajojen puitteissa.

OPA on OP Ryhmän kiinnitysluottopankki. OPAn ennen 8.7.2022 liikkeeseenlaskettuihin joukkolainoihin ja niihin liittyviin velvoitteisiin sovelletaan lakia kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) ja 8.7.2022 jälkeen lakia kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022). OPAn hallitus asettaa määrällisen tavoitteen kiinteistöluottopankin suhteelliselle osuudelle koko OP Ryhmän luottolaitosliiketoiminnasta.

Pankkitoiminnan riskipolitiikassa rahoitusriskilimiitti määritellään OPAlle. OPAn rahoitusriski muodostuu osuuspankeilta ostetuista luotoista, liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjoista ja osuuspankeille myönnettyistä väliluotoista. Lisäksi OPA rahoittaa ylivakuuden Keskuspankista.

OPA arvioi vuosisuunnittelussaan pankkien taseissa vapaina olevien vakuuksien riittävyyttä toteuttaa suunnitellut emissiot. OPAn liikkeeseen laskemien katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena käytetään osuuspankkien kiinteistövakuudellisia luottoja. OPA vastaa vakuuksien riittävyyden hallinnoinnista soveltuvan lainsäädännön ja määräysten mukaisesti.

Likviditeettisäätelyä ei sellaisenaan sovelleta yhteenliittymän yrityksiin, vaan EKP:n luvalla keskusyhteisö voi myöntää jäsenpankeilleen luvan poiketa likviditeettisäätelystä. OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on myöntänyt jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, johon nojaten jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on se, että keskusyhteisö antaa ohjeet yhteenliittymän yrityksille maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavasta riskienhallinnasta ja muista laadullisista vaatimuksista ja valvoo näiden ohjeiden noudattamista.

Keskusyhteisön toimiva johto vastaa OP Ryhmän keskitetystä likviditeettiriskin hallinnan järjestämisestä likviditeettistrategian linjausten mukaisesti. Sen on huolehdittava, että yhteenliittymän likviditeetin hallinta ja sen valvonta ovat jatkuvasti sopusoinnussa liiketoiminnan laajuuden ja laadun kanssa sekä täyttävät sääntelyn vaatimukset. Otto- ja antolainauksen myynnin ohjauksessa johto kiinnittää huomiota kasvu- ja kannattavuustavoitteiden lisäksi tuotteiden likviditeettiominaisuuksiin.

OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oyj turvaa niin koko ryhmän kuin kunkin osuuspankin tai muun ryhmään kuuluvan yrityksen maksuvalmiuden. Ryhmän keskuspankin Suomen Pankissa olevalle sekkitilille kerätään ryhmän yhteisöjen likviditeettiä. Näin ollen koko ryhmän maksuvalmiusasema hoidetaan aina keskitetysti sekkitilin kautta.

OP Ryhmän keskuspankki vastaa ryhmän tukkuvarainhankinnasta, hallitsee ryhmän lyhytaikaista likviditeettiä ja ylläpitää maksuvalmiusreserviä, hoitaa keskitetysti ryhmän vähimmäis-varantovelvoitteen sekä vastaa päivänsisäisen likviditeettiriskin hallinnasta. OP Ryhmän keskuspankki huolehtii myös siitä, että likviditeetin hallinta ja vähimmäisvarantovelvoitteen täyttäminen vastaa kunkin sijaintivaltion sääntelyvaatimuksia. OP Yrityspankki hoitaa keskitetysti ryhmän vieraan pääoman ehtoisen ja oman pääoman ehtoisen tukkuvarainhankinnan, ja OPA asuntolainavakuudellisen tukkuvarainhankinnan. Markkinaehtoisen rahoituksen keskinäisen vastuun piirissä olevat yhtiöt hakevat ryhmän keskuspankista ja muut yhtiöt OP Yrityspankin pankkiliiketoiminnalta.

Hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä keskuspankki voi hyödyntää normaalitilanteessa koko OP Ryhmässä olevia vakuuksia. Raha- ja pääomamarkkinoiden häiriöistä tai muista syistä johtuvassa vakavassa maksuvalmiuskriisissä tai siihen varautumisessa keskusyhteisön hallitus voi pääjohtajan esityksestä velvoittaa yhteenliittymän jäsenpankit asettamaan luottokantaansa OPAn liikkeeseen laskeman katetun joukkovelkakirjalainan vakuudeksi väliluoton kautta. Tarvittavien luottojen määrä pohjautuu ryhmätasoiseen tarpeeseen ja määritellään pankkikohtaisesti. Päätös voidaan panna toimeen keskusyhteisön hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä. Jäsenpankit sitoutuvat toteuttamaan päätökseen liittyvät toimenpiteet välittömästi.

2.2.3 Markkinariskit

Korkoriski tulee pääosin joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi käytettävissä olevan luottokannan ja sen rahoituksen korkosidon-
naisuuksien eroista, luottoihin kytkettyjen korkokattojen ja niitä suojaavien johdannaisten eroista sekä yhtiön omasta pää-
omasta.

Kiinnitysluottopankkitoiminnassa saa tehdä johdannaissopimuksia vain riskeiltä suojautumiseksi. OPA on suojannut korkoriski-
ään koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla on vaihdettu asuntoluottojen ja väliluottojen korot ja liikkeeseen lasket-
tujen joukkovelkakirjalainojen korot samaan korkoperustaan. Kaikki johdannaissopimukset on solmittu suojaustarkoituksessa,
niihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa ja niiden vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj. OPAn korkorisille on asetettu
limiitti Pankkitoiminnan riskipolitiikassa. OPA laatii vuosittain korkoriskin hallintasuunnitelman.

Keskusyhteisön riippumaton riskienhallinta tuottaa kuukausittain OPAlle korkoriskiraportin ja kvartaaleittain OPAn hallitukselle
raportin, johon sisältyvät tiedot korkoriskin määrästä ja limiitin käyttöasteesta. OPAn johto, ryhmän keskuspankki ja Tasehal-
linta seuraavat korkoriskin määrää kuukausittain.

2.2.4 Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinta OP Asuntoluottopankissa

OPAssa operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja
laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Operatiivisten riskien hallinta perustuu jatkuvalla riskien tun-
nistamiselle ja analysoinnille. Riskien tunnistamisessa huomioidaan myös liiketoiminnan tulevia ja kehittymässä olevia riskejä,
ilmasto- ja ympäristövaikutuksia, turvallisuuteen kohdistuvia uhkia ja ulkoisia vaatimuksia sekä suunnitellaan tarvittavat hallin-
takeinot riskiperusteisesti. Jatkuvuudenhallinnalla OPA varautuu minimoimaan mahdollisten häiriöiden taloudelliset vaikutuk-
set, keskeytyksien pituudet ja haitalliset mainevaikutukset.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, ettei toiminnassa toteudu ennalta arvaamattomia taloudellisia mene-
tyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin
eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina py-
ritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

Turvallisuusriskien hallinnan ja turvallisuustyön tavoitteena on OPAn turvallisuuskulttuurin kasvattaminen, tarvittavan turvalli-
suustason kehittäminen ja ylläpitäminen painottuen ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin sekä tehokkaaseen uhka- ja häiriötilan-
teiden hallintaan. Uhkatilanteissa henkilöturvallisuuden varmistaminen on aina ensisijainen tavoite ja omaisuuden sekä tiedon
turvaaminen toissijainen.

ICT-riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisiin liiketoimintoprosesseihin kuuluvien ja niitä tukevien järjestelmien ja
tietoliikenneyhteyksien turvallisuus, saatavuus ja nopea toipuminen häiriötilanteessa. Jokaisen järjestelmän omistajan vastuulla
on huolehtia edellä mainittujen tavoitteiden toteutumisesta myös ulkopuolisten ICT-palveluntarjoajien osalta.

OPAn operatiivisten riskien hallinnassa keskeistä on mm.

- Selkeä organisaatorakenne ja määritellyt vastuut
- Prossien omistajat on nimetty ja omistajat vastaavat prosessien tehokkuudesta ja laadusta sekä sääntelymukaisesta
prossin omistajan tehtävien ja vastuiden mukaisesti
- Henkilöstö, jolla tulee olla työtehtäviensä vaatima riittävä osaaminen ja pätevyys sekä vastuut ja tavoitteet, jotka on
asetettu ja kuvattu selkeästi ja joista on tiedotettu asianmukaisesti.
- Sellaiset käyttöoikeudet ja -valtuudet tietoihin ja ICT-järjestelmiin, jotka perustuvat työtehtäviin ja jotka on rajattu
ainoastaan työntekijän tehtäviensä suorittamiseen tarvitsemiin tietoihin ja ICT-järjestelmiin. Käyttöoikeushallinnan ja -

valvonnan vastuu on yrityksen johdolla. Tähän sisältyy myös mahdollisten vaarallisten työyhdistelmien määrittelemisen ja niiden välttäminen.

- Tieto- ja kyberturvallisuuden riittävyden ja ajantasaisuuden varmistaminen. Tätä toteutetaan mm. valvonnalla, systemaattisilla teknisillä järjestelyillä, päivittäisillä valvontatoimenpiteillä sekä kohdistetuilla tietoturva-auditoinneilla.
- Kaikkien tietojen oikeellisuuden todentaminen. Yrityksen johto ja prosessien omistajat vastaavat tiedon käytettävyydestä, eheydestä, luottamuksellisuudesta ja saatavuudesta teknisten ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla sekä tiedon suojaamisesta asiattomalta pääsylvä ja laittomalta tai vahingossa tapahtuvalta tietojenkäsittelyltä.
- Tietovarantojen tunnistaminen ja luokittelu niiden kriittisyyden mukaan, ottaen huomioon luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus. Tietovarannon omistajan vastuulla on luokittelu ja tarvittavat suojaustoimenpiteet. Tietovaranto on tiettyä käyttötarkoitusta varten muodostettu joukko tietoja, kuten esimerkiksi sovellus tietokantoihin tai analytiikkaa varten muodostettu datasetti tai taulu.

Yritysten johto ja prosessien omistajat ovat vastuussa siitä, että liiketoimintaprosesseihin, palveluihin ja tuotteisiin sekä niihin kuuluviin ICT-järjestelmiin liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan ja että riskeille toteutetaan tarvittavat kontrollit hyväksyttävän riskitason saavuttamiseksi ja prosessien toimivuuden sekä tehokkuuden varmistamiseksi. Toteutettavia kontrolleja on syytä pyrkiä automatisoimaan tai tukemaan automaatiolla.

OPA noudattaa OP Ryhmän Operatiivisten riskienhallinnan viitekehystä ja menettelytapoja. OP Ryhmässä operatiivisten riskien hallinnan viitekehys jakautuu taaksepäin katsoviin (esim. operatiiviset riskitapahtumat), tilannetta arvioiviin ja ennakoiviin menettelytapoihin (riskikartoitukset, jatkuvuuden hallinta, uusien tuotteiden riskiarviointi). Keskusyhteisön riskienhallintatoiminto vastaa OP Ryhmän operatiivisten riskien hallinnan viitekehyksestä, sen ylläpitämisestä ja kehittämisestä sekä antaa tarkemmat ohjeet OP Ryhmässä noudatettavista operatiivisten riskien hallinnan menettelytavoista. Riskienhallintatoiminto ylläpitää OP Ryhmässä käytettävää operatiivisten riskien riskikirjastokokonaisuutta, johon kuuluvat syy-, seuraus-, standardiriski- ja kontrollikirjastot ja jota se katselee säännöllisesti sen ajantasaisuuden ja kattavuuden varmistamiseksi.

OP Ryhmän turvallisuuden ohjausta, vastuita, valvontaa ja kehittämistä hallitaan OP Osuuskunnan hallituksen hyväksymillä Yritysturvallisuusperiaatteilla, joka mahdollistaa ryhmätasoisien yhtenäisen turvallisuustyön. Periaatteet ja siitä johdetut ohjeet muodostavat yritysturvallisuuden johtamis- ja hallintamallin.

OP Ryhmässä kyberturvallisuutta johdetaan, valvotaan ja raportoidaan keskitetyllä kyberturvallisuuden hallintamallilla. Kyberturvallisuusorganisaatio antaa tarkemmat menettelytapa- ja toimintaohjeet ryhmän tietoturvallisuuden toimeenpanosta, varmistamisesta sekä mahdollisten tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinnasta. Kyberturvallisuuden toimintaohjeet ovat linjauksia, jotka ohjaavat toimintaamme ja joita tulee noudattaa kaikessa tekemisessä, niin uusia järjestelmiä ja ratkaisuja kehitettäessä, kuin niitä hankittaessa. OP Ryhmän kyberturvallisuus vastaa näistä ohjeista tehtyjen poikkeuksien hallinnan prosessista sekä ohjeistuksesta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 3. Korkokate

Teur	2023	2022
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	492 696	22 546
Saamisista asiakkailta	107 983	15 341
Johdannaissopimuksista		
Suojauslaskennasta	-5 785	16 801
Veloista luottolaitoksille		
Negatiiviset korot		2 356
Muut korkotuotot	-76	52
Korkotuotot yhteensä	594 819	57 097
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-70 977	-8 430
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-696 805	1 262 034
Johdannaissopimuksista		
Suojauslaskennasta	208 643	-1 272 175
Muut korkokulut		
Korkokulut yhteensä	-559 138	-18 571
Korkokate	35 680	38 526

Efektiviisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot olivat yhteensä 600 679 tuhatta euroa (37 940).

Liite 4. Saamisten arvonalentumiset

Teur	2023	2022
Luotto- ja takaustappioiden poistetut saamiset	-143	-144
Palautukset poistetuista saamisista	21	7
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta	-133	686
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-256	548

Saamisten arvonalentumiset OPAn oman taseen luotoista pienensivät tulosta 0,3 miljoonaa euroa (kasvattivat 0,5). Tappiota koskeva vähennyserä oli 2,6 miljoonaa euroa (2,4). Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa numero 10.

Liite 5. Nettopalkkiotuotot

Teur	2023	2022
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	2 358	2 812
Yhteensä	2 358	2 812
Palkkiokulut		
Luotonannosta osuuspankeille	-2 258	-2 705
Luottojen hoitopalkkio osuuspankeille	-16 470	-21 089
Joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlasku	-9	-49
Muut	-10	-8
Yhteensä	-18 747	-23 852
Nettopalkkiotuotot	-16 389	-21 041

OPA palautti osuuspankeille niiden hallinnoimista luotoista palkkiomallissa sovittu osuuden tuotoista. Tästä johtuen nettopalkkiotuotot olivat negatiiviset.

Liite 6. Henkilöstökulut

Teur	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-564	-487
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	-96	-84
Etuuspohjaiset järjestelyt	1	1
Yhteensä	-95	-83
Muut henkilösivukulut	-13	-12
Henkilöstökulut yhteensä	-672	-583

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin vuonna 2023 7 (7) henkilöä.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasesta. Henkilöstörahasesta vuodelta 2023 kirjattiin palkkioita yhteensä 14 tuhatta euroa (6). Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2023 yhteensä 50 tuhatta euroa (48).

Liite 7. Liiketoiminnan muut kulut

Teur	2023	2022
ICT-kulut		
Tuotanto	-4 091	-4 041
Kehittäminen	-816	-1 063
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	-1 149	-896
Palveluostot	-1 361	-1 102
Asiantuntijapalvelut	-125	
Tietoliikenne	-2	-2
Markkinointi	-9	-1
Vakuutus- ja varmuuskulut	-587	-629
Vuokrat	-6	-6
Muut	-968	-1 425
Yhteensä	-9 115	-9 164

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastuksesta	73	53
Tilintarkastajan muut lausunnot	2	2
Veroneuvonta		
Muut palvelut	62	55
Yhteensä	138	110

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut olivat yhteensä 62 teur (55) (ei sis. alv.) Suluissa on esitetty vuoden 2022 tiedot.

Liite 8. Tuloverot

Teur	2023	2022
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-1 154	-1 747
Edellisten tilikausien verot	-2 941	
Laskennalliset verot	2 335	89
Tuloslaskelman verot	-1 760	-1 657
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0 %	20,0 %

Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

Tulos ennen veroja	9 250	8 289
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	1 850	1 658
Edellisten tilikausien verot	-2 941	
Muut	2 851	0
Tuloslaskelman verot	1 760	1 657

Varoja koskevat liitetiedot

Liite 9. Saamiset luottolaitoksilta

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	291 681	137 989
Muut talletukset		1 025 574
Muut kuin vaadittaessa maksettavat OP Ryhmän yhteisöiltä		
Valluutot	14 800 000	16 832 800
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	15 091 681	17 996 364

Liite 10. Saamiset asiakkailta

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	2 179 753	2 789 972
Tappiota koskeva vähennyserä	-2 579	-2 446
Saamiset asiakkailta yhteensä	2 177 173	2 787 526

Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain

Vastuut 31.12.2023	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Vaihe 2 Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
Teur						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Asuntovakuudelliset luotot	1 912 017	226 728	2 067	228 795	52 451	2 193 263
Saamiset asiakkailta	1 912 017	226 728	2 067	228 795	52 451	2 193 263

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2023

Teur	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Vaihe 2 Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	-23	-135	-8	-142	-2 414	-2 579
Saamiset asiakkailta yhteensä	-23	-135	-8	-142	-2 414	-2 579

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2023

Teur	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv	Vaihe 2 Yli 30 pv	Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	1 912 017	226 728	2 067	228 795	52 451	2 193 263
Tappiota koskeva vähennyserä						
Asuntovakuudelliset luotot	-23	-135	-8	-142	-2 414	-2 579
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Asuntovakuudelliset luotot	0,0 %	-0,1 %	-0,4 %	-0,1 %	-4,6 %	-0,1 %
Saamiset asiakkailta	1 912 017	226 728	2 067	228 795	52 451	2 193 263
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-23	-135	-8	-142	-2 414	-2 579
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteis	0,0 %	-0,1 %	-0,4 %	-0,1 %	-4,6 %	-0,1 %

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain

Vastuut 31.12.2022	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv	Vaihe 2 Yli 30 pv	Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
Teur						
Saamisesta asiakkailta (brutto)						
Asuntovakuudelliset luotot	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588
Saamiset asiakkailta	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2022

Teur	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv	Vaihe 2 Yli 30 pv	Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446
Saamiset asiakkailta yhteensä	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2022

Teur	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv	Vaihe 2 Yli 30 pv	Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588
Tappiota koskeva vähennyserä						
Asuntovakuudelliset luotot	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Asuntovakuudelliset luotot	0,0 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,1 %	-4,3 %	-0,1 %
Saamiset asiakkailta	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteis	0,0 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,1 %	-4,3 %	-0,1 %

Tappiota koskeva vähennyserä	Saamiset asiakkailta			Yhteensä
	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 koko voimassaoloaika	Vaihe 3 koko voimassaoloaika	
Teur				
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2023	38	161	2 247	2 446
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-5	45		40
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-2		247	245
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	3	-22		-19
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-22	478	456
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-24	-24
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		11	-248	-238
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-3	-12	-180	-195
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-9	-19	140	113
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0		-245	-245
Nettotulosvaikutus yhteensä	-15	-19	167	133
Tappioita koskeva vähennyserä	23	142	2 414	2 579

Tappiota koskeva vähennyserä	Saamiset asiakkailta			Yhteensä
	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 koko voimassaoloaika	Vaihe 3 koko voimassaoloaika	
Teur				
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2022	60	263	2 809	3 132
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-8	53	0	45
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1	0	121	120
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	9	-64	0	-55
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-34	369	335
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		23	-353	-330
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-28	-28
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-4	-16	-282	-302
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-18	-64	-292	-374
Muutokset mallioletuksissa ja metodologiassa	0	0	1	1
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset		0	-98	-98
Nettotulosvaikutus yhteensä	-21	-102	-562	-686
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2022	38	161	2 247	2 446

Seuraavassa taulukossa on esitetty luottoluokittain saamisten taseen bruttomääräiset vastuut sekä tappiota koskeva vähennyserä. Luottoluokkia 1-12 käytetään yritysten ja julkisyhteisöjen luottoluokituksessa ja A-F kotitalouksien luottoluokittelussa. Luottoluokat on yhdistely taulukoon niin, että yritysasiakkaan luottoluokka 2 käsittää luottoluokat 2 ja 2,5 jne. Henkilöasiakkaissa luottoluokka A sisältää A+, A ja A- jne.

31.12.2023

Teur Luottoluokka	Taseen vastuut			Tappiota koskeva vähennyserä		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
4	901			0		
5	1 110	513		0		
6	51			0		
7	12					
8		17				
A	1 369 097	28 665		-3	0	
B	370 877	56 563		-5	-4	
C	117 868	52 498		-6	-8	
D	52 101	54 235		-9	-37	
E		36 304			-93	
F			52 451			-2 414
Yhteensä	1 912 017	228 795	52 451	-23	-142	-2 414

31.12.2022

Teur Luottoluokka	Taseen vastuut			Tappiota koskeva vähennyserä		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
4	935			0		
5	1 712			0		
6	152	571		0		
7	106					
8		23				
A	1 790 644	26 131		-4	0	
B	459 771	67 274		-7	-3	
C	155 633	77 691		-10	-13	
D	75 396	69 031		-18	-38	
E		42 552			-107	
F			51 967			-2 247
Yhteensä	2 484 349	283 271	51 967	-38	-161	-2 247

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvon alentumisvaiheittain 31.12.2023

Teur	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Taseen vastuut	1 996 176	228 795	52 451	2 277 423
Yhteensä	1 996 176	228 795	52 451	2 277 423

OPA voi kirjata lopullisen luottotappion kokonaan tai osaksi rahoitusvaroista, mutta kohdistaa niihin vielä tämän jälkeen perintätoimenpiteitä. Tällaisten rahoitusvarojen määrä oli 31.12.2023 316 tuhatta euroa.

Liite 11. Johdannaissopimukset

31.12.2022

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Johdannaissopimukset		
Suojaavat johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	49 872	7 482
Johdannaissopimukset yhteensä, taseen varat	49 872	7 482
Suojauslaskennan johdannaissopimukset		
Suojaavat johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	765 005	1 201 138
Suojauslaskennan johdannaissopimukset yhteensä, taseen velat	765 005	1 201 138

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2023

Teur	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä
	Alle 1v	1-5v	>5 v	
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	4 052 059	8 619 565	4 685 200	17 356 824
Korkojohdannaiset yhteensä	4 052 059	8 619 565	4 685 200	17 356 824
	Käyvät arvot			
	Varat	Velat	Luotto-vasta-arvo	
Koronvaihtosopimukset	49 872	765 005	168 892	
Korkojohdannaiset yhteensä	49 872	765 005	168 892	

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2022

Teur	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä
	Alle 1v	1-5v	>5 v	
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	2 267 550	9 609 357	5 240 450	17 117 357
Korkojohdannaiset yhteensä	2 267 550	9 609 357	5 240 450	17 117 357
	Käyvät arvot			
	Varat	Velat	Luotto-vasta-arvo	
Koronvaihtosopimukset	7 482	1 201 138	145 147	
Korkojohdannaiset yhteensä	7 482	1 201 138	145 147	

Suojauslaskennan vaikutukset taloudelliseen asemaan ja tulokseen

Teur	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2023	31.12.2022
Käyvän arvon suojaukset		
Suojattujen saamisten kirjanpitoarvo *	2 177 173	2 787 526
josta suojauskohteiden kertynyt määrä	-7 609	-26 096
Suojattujen velkojen kirjanpitoarvo **	13 162 893	11 827 245
josta suojauskohteiden kertynyt määrä	-710 591	-1 204 152
* Esitetty taseen erässä Saamiset asiakkailta		
** Esitetty taseen erässä Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		

Teur	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2023	31.12.2022
Käyvän arvon suojaukset		
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	478 524	-1 310 891
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojausten tehottomuutta kaudella	-478 105	1 310 443
Tuloslaskelmassa esitetty suojausten tehottomuus	419	-448

Liite 12. Muut varat

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Jäsenosuudet	40	40
Eläkevarat	17	29
Siirtosaamiset		
Korot	261 260	87 349
Muut	216	647
Yhteensä	261 533	88 065

Eläkevarojen laskenta on selvitetty liitteessä 16. Muut velat

Liite 13. Verosaamiset ja verovelat

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Tuloverosaamiset	6	
Laskennalliset verosaamiset	2 424	98
Verosaamiset yhteensä	2 430	98
Tuloverovelat		159
Laskennalliset verovelat	63	74
Verovelat yhteensä	63	234

Verosaamisten ja -velkojen erittely

Laskennalliset verosaamiset		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä		9
Muista eristä	2 424	90
Yhteensä	2 424	98
Laskennalliset verovelat		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	3	74
Muista eristä	60	
Yhteensä	63	74
Laskennallisten verojen muutokset	31.12.2023	31.12.2022
Laskennalliset verosaamiset/-velat 1.1.	24	-74
Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet	0	89
Muut	2 335	
Kirjattu omaan pääomaan		
Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	3	9
Laskennalliset verosaamiset/ -velat yhteensä 31.12.	2 361	24
Tuloverosaamiset/-velat	6	159
Verosaamiset ja -velat yhteensä	2 367	135

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Liite 14. Velat luottolaitoksille

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Velat OP Yrityspankille	2 000 000	2 250 000
Velat luottolaitoksille yhteensä	2 000 000	2 250 000

Liite 15. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Joukkovelkakirjalainat	14 185 914	16 970 557
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	14 185 914	16 970 557

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n liikkeeseen lasketut velkakirjalainat					
Lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) alla perustettujen ohjelmien liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank rekisteröity Covered Bond (NSV)	114 969	115 000	Kiinteä	2,157	12.11.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2014	999 580	978 800	Kiinteä	1,000	28.11.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2017	999 776	993 900	Kiinteä	0,250	13.3.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2017	998 012	936 260	Kiinteä	0,750	7.6.2027
OP Mortgage Bank Covered Bond 2018	998 920	962 540	Kiinteä	0,625	1.9.2025
OP Mortgage Bank Covered Bond 2019	1 241 572	1 123 638	Kiinteä	0,625	15.2.2029
OP Mortgage Bank Covered Bond 2019	1 000 012	925 180	Kiinteä	0,010	19.11.2026
OP Mortgage Bank Covered Bond 2020	996 635	893 480	Kiinteä	0,050	21.4.2028
OP Mortgage Bank Covered Bond 2020	306 499	305 130	Vaihtuva	4,952	21.4.2028
OP Mortgage Bank Covered Bond 2020	1 264 458	1 034 938	Kiinteä	0,010	19.11.2030
OP Mortgage Bank Green Covered Bond 2021	747 483	615 323	Kiinteä	0,050	25.3.2031
OP Mortgage Bank Green Covered Bond 2022	996 813	938 900	Kiinteä	1,000	5.10.2027
Lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alla perustetun ohjelman liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank Covered Bond (Premium) 2022	1 245 230	1 246 475	Kiinteä	2,75	22.6.2026
OP Mortgage Bank Covered Bond (Premium) 2022	997 906	998 210	Kiinteä	2,75	25.1.2030
OP Mortgage Bank Covered Bond (Premium) 2023	994 075	1 016 170	Kiinteä	3,125	20.10.2028
OP Mortgage Bank Covered Bond (Premium) 2023	994 564	1 016 930	Kiinteä	3,375	15.2.2027
Yhteensä	14 896 505	14 100 873			

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen vakuudet

Lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alla 11.10.2022 perustetun 25 miljardin EMTCB-ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen, yhteensä 4 250 miljoonaa euroa, vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2023 lopussa 4 682 miljoonaa euroa.

Lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) alla 12.11.2010 perustetun 20 miljardin Euro Medium Term Covered Note -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen, yhteensä 10 665 miljoonaa euroa, vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2023 lopussa 13 481 miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirtojen velkojen muutosten tasäyitys taseen eriin

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Tasearvo tilikauden alussa	16 970 557	16 579 276
Rahoituksen rahavirtojen muutokset		
Joukkovelkakirjojen lisäykset	2 985 540	3 251 640
Lisäykset yhteensä	2 985 540	3 251 640
Joukkovelkakirjojen vähennykset	6 250 000	1 500 000
Vähennykset yhteensä	6 250 000	1 500 000
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	-3 264 460	1 751 640
Arvostukset ja valuuttakurssimuutokset	479 817	-1 360 359
Tasearvo tilikauden lopussa	14 185 914	16 970 557

Liite 16. Muut velat

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	19	3
Siirtovelat		
Korkovelat	257 550	83 928
Muut siirtovelat	1 662	2 179
Ostolaskuvelat	297	284
Muut	21	60
Muut velat yhteensä	259 548	86 454

Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt

OP-Asuntoluottopankin lisäeläkeisiin liittyvät järjestelyt OP-Eläkesäätiössä on käsitelty etuus pohjaisina järjestelinä. Lisäeläkejärjestelyt täydentävät TyEL:n lakisäateistä eläketurvaa.

Eläkesäätiön tarjoama lisäeläketurva on kokonaan rahastoitu.

OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluu jokainen 20 vuotta täyttänyt henkilö, joka on yhtäjaksoisesti ollut kaksi vuotta TyEL:n mukaisessa työsuhteessa eläkesäätiön kuuluvaan työnantajaan ja jonka työsuhde on alkanut ennen 1.7.1991. Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa siitä ajankohdasta, jona hän työnantajan palveluksessa ollessaan täytti 23 vuotta. Eläkkeen perusteena olevalla palkalla tarkoitetaan samaan työsuhteeseen perustuva 31.12.2006 saakka voimassa olleen TEL:n mukaista eläkepalkkaa. OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden eläkeikä vaihtelee 60-65 vuoden välillä riippuen siitä, mihin henkilöryhmään työntekijä eläkesäätiön sääntöjen mukaan kuuluu.

Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle vähimmäistuottotavoitteeseen.

Riskin toteutuminen useampana vuotena peräkkäin johtaisi kannatusmaksujen perintään.

OP-Eläkesäätiön keskeisimmät vakuutusmatemaattiset riskit liittyvät korko- ja markkinariskisiin, elinlän systemaattiseen pitenemiseen sekä inflaatoriskisiin.

Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään.

Sijoitustoiminnasta vastaa eläkesäätiön hallitus, joka hyväksyy eläkelaitokselle sen varojen sijoittamista koskevan sijoitus suunnitelman.

Eläkelaitoksen vastuullinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiassa otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta sekä eläkekassan riskinkantokyky.

Yhtiön vastuulla olevien etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden määrä on 23 (43) tuhatta euroa, eläkevarojen käypä arvo 39 (72) tuhatta euroa ja nettoeläkevarat 17 (27) tuhatta euroa.

Tuloslaskelmaan kirjatus etuus pohjaiset eläketuotot olivat yhteensä (1) tuhatta euroa ja muihin laajaan tuloksen eriin kirjatut uudelleen määrittämisestä aiheutuvat tappiot 14 (43) tuhatta euroa.

Liite 17. Oma pääoma

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Osakepääoma	60 000	60 000
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	245 000	245 000
Kertyneet voittovarot		
Edellisten kausien voitto	59 669	59 680
Tilikauden tulos	7 490	6 631
Oma pääoma yhteensä	372 160	371 311
Jakokelpoiset varat	312 160	311 311
Voitonjakokelpoiset varat	67 160	66 311

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 97,79 (86,57) euroa osakkeelta eli yhteensä 7 490 (6 631) tuhatta euroa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto on muodostunut OP Osuuskunnan 245 000 000 euron pääomasijoituksesta.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä	Yhteensä
Osakepääoma, tuhatta euroa	60 000
Osakkeita, kpl	76 592
Osuus osakepääomasta, %	100

OP Osuuskunnan omistus OP-Asuntoluottopankki Oyj:stä on 100 prosenttia.

Yhtiön vähimmäispääoma on kahdeksanmiljoonaa viisisataatuhatta (8.500.000) euroa ja enimmäispääoma sataviisikymmentämiljoonaa (150.000.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeita on vähintään 34.000 kappaletta ja enintään 136.000 kappaletta. Osakkeiden hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön suostumus. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Muut tasetta koskevat liitetiedot

Liite 18. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, teur	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	15 091 681			15 091 681	15 091 681
Saamiset asiakkailta	2 177 173			2 177 173	2 177 173
Johdannaissopimukset		49 872		49 872	49 872
Muut rahoitusvarat	261 476		40	261 516	261 516
Rahoitusvarat yhteensä 31.12.2023	17 530 330	49 872	40	17 580 243	17 580 243

Velat, teur	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille			2 000 000	2 000 000	2 000 000
Johdannaissopimukset		765 005		765 005	765 005
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			14 185 914	14 185 914	14 100 873
Muut velat			257 866	257 866	257 866
Rahoitusvelat yhteensä 31.12.2023		765 005	16 443 779	17 208 784	17 123 743

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoön sisältäen negatiivisen arvostuksen 710 591 tuhatta euroa (1 204 152 tuhatta euroa). Näille velkakirjoille on arvioitu käypä arvo markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla.

Osuuspankeille myönnetyt väliluotot ja saamiset asiakkailta ovat raportointihetkellä kirjanpitoarvoltaan kohtuullisen lähellä niiden käypää arvoa.

Varat, teur	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	17 996 364			17 996 364	17 996 364
Saamiset asiakkailta	2 787 526			2 787 526	2 787 526
Johdannaissopimukset		7 482		7 482	7 482
Muut rahoitusvarat	87 770		40	87 810	87 810
Rahoitusvarat yhteensä 31.12.2022	20 871 660	7 482	40	20 879 182	20 879 182

Velat, teur	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille			2 250 000	2 250 000	2 250 000
Johdannaissopimukset		1 201 138		1 201 138	1 201 138
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			16 970 557	16 970 557	16 909 207
Muut velat			84 216	84 216	84 216
Rahoitusvelat yhteensä 31.12.2022		1 201 138	19 304 773	20 505 911	20 444 561

Liite 19. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Toistuvasti käypiin arvoihin arvostetut varat, teur	31.12.2023 Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1* Taso 2**
Johdannaissopimukset	49 872	49 872
Yhteensä	49 872	49 872

Toistuvasti käypiin arvoihin arvostetut varat, teur	31.12.2022 Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1* Taso 2**
Johdannaissopimukset	7 482	7 482
Yhteensä	7 482	7 482

Toistuvasti käypiin arvoihin arvostetut velat, teur	31.12.2023 Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1* Taso 2**
Johdannaissopimukset	765 005	765 005
Yhteensä	765 005	765 005

Toistuvasti käypiin arvoihin arvostetut velat, teur	31.12.2022 Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1* Taso 2**
Johdannaissopimukset	1 201 138	1 201 138
Yhteensä	1 201 138	1 201 138

Rahoitusvelat, joita ei ole arvostettu käypiin arvoihin, teur	31.12.2023 Käypä arvo tilikauden lopussa			
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 185 914	12 701 943	978 800	420 130
Yhteensä	14 185 914	12 701 943	978 800	420 130

Rahoitusvelat, joita ei ole arvostettu käypiin arvoihin	31.12.2022 Käypä arvo tilikauden lopussa			
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 970 557	11 354 305	1 225 588	4 329 314
Yhteensä	16 970 557	11 354 305	1 225 588	4 329 314

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta		Taso 3
Avaava tase		4 329 314
siirrot tasoon 3		
siirrot tasosta 3		
muu muutos		3 909 184
Paättävä tase 31.12.2023		420 130

Vertailuvuoden 2022 hierarkiataulukossa esitetyt käyvät arvot olivat osittain virheelliset ja ne on nyt korjattu tältä osin.

* Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmassa pörssissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu OPAssa OTC-johdannaiset, yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot toistuvasti käypään arvoon arvostettavien hierarkiatasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä. Tilikauden aikana siirtoja tasojen välillä ei ole tapahtunut.

Muut liitetiedot

Liite 20. Rahavirran liitetiedot

Teur	31.12.2023	31.12.2022
Saadut korot	416 745	-950
Maksetut korot	-385 936	40 746
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Saamisten arvonalentumiset	277	-541
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	-3 450	448
Tuloverot	1 760	1 657
Hintaerojaksotukset	-13 745	-32 247
Muut	73	-54
Oikaisut yhteensä	-15 084	-30 736
Rahavarat		
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	291 681	137 989
Rahavarat yhteensä	291 681	137 989

Liite 21. Lähipiiritapahtumat

OPA:n lähipiiri muodostuu emoyhtiö OP Osuuskunnasta ja OP Osuuskunta- konsernin tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Yhtiön johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö ja OP Ryhmän Henkilöstörahasto. Lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti. Lähipiiritapahtumat koostuvat maksetuista palkkoista ja palkkioista sekä tavanomaisista liiketapahtumista. Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin

Liiketapahtumat lähipiiriin kanssa, teur

	2023		2022	
	OP Osuuskunta	Muut yhteensä	OP Osuuskunta	Muut yhteensä
Luotot		291 681		1 163 564
Muut saamiset		134 966		36 671
Talletukset		2 000 000		2 250 000
Muut velat		1 249 734	74	5 582 024
Korkotuotot		23 345		7 223
Korkokulut		-131 879		11 708
Osinkotuotot				
Nettopalkkiotuotot		-12		-2 571
Muut tuotot				
Liiketoiminnan kulut	2 780	-3 077	2 651	2 571

OPAn kaikki johdannaissopimukset on tehty OP Yrityspankki Oy:n kanssa. Tiedot johdannaissopimuksista on esitetty liitetiedoissa nro 3 Korkokate ja 11 Johdannaissopimukset.

Lähipiiriin omistamat osakkeet
Emoyhtiö omistaa kaikki osakkeet, 76 592 kpl.

Johdon työsuhde-etuudet

Tilikauden aikana palkkaa on maksettu toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Hallitukselle ei ole maksettu palkkaa tai palkkioita. Johdon avainhenkilöille ei ole annettu luottoja, takauksia tai vakuuksia. Johdon avainhenkilöt eivät omista OP-Asuntoluottopankki Oy:n osakkeita tai osakkeisiin oikeuttavia optio-oikeuksia. Johdon avainhenkilöillä ei ole lisäeläkejärjestelyjä.

Johdon avainhenkilöille maksetut palkat ja palkkiot sekä luontoisedut olivat

Teur	2023	2022
Palkat ja palkkiot	225	215
Luontoisedut	1	1
Yhteensä	226	216

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden eläkekulut

Teur	2023	2022
Maksuperusteiset TyEL eläkekulut	57	56

Maksuperusteiset TyEL eläkekulut sisältävät työntekijän ja työnantajan osuudet

Liite 22. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa 2024 OPA laski liikkeeseen uuden katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on seitsemän vuoden ja kuuden kuukauden mittainen ja 1 miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 63 osuuspankille.

Liite 23. Varainhankinnan rakenne

Teur	31.12.2023	Osuus, %	31.12.2022	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	2 000 000	11,9 %	2 250 000	11,4 %
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 185 914	84,4 %	16 970 557	86,2 %
Muut velat	259 548	1,5 %	86 295	0,4 %
Oma pääoma	372 160	2,2 %	371 311	1,9 %
Yhteensä	16 817 622	100,0 %	19 678 163	100,0 %

Liite 24. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan

31.12.2023	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	1 291 681	1 000 000	8 550 000	4 250 000		15 091 681
Saamiset asiakkailta	69 159	195 552	868 064	673 031	368 244	2 174 050
Rahoitusvarat yhteensä	1 360 840	1 195 552	9 418 064	4 923 031	368 244	17 265 730
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	2 000 000		0			2 000 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	952 085	1 061 383	8 123 827	4 048 619		14 185 914
Rahoitusvelat yhteensä	2 952 085	1 061 383	8 123 827	4 048 619		16 185 914
31.12.2022	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	1 076 964	5 119 400	7 250 000	4 550 000		17 996 364
Saamiset asiakkailta	89 890	270 980	1 183 397	854 134	396 434	2 794 836
Rahoitusvarat yhteensä	1 166 854	5 390 380	8 433 397	5 404 134	396 434	20 791 199
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	1 250 000		1 000 000			2 250 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	933 644	4 920 073	6 861 261	4 255 580		16 970 557
Rahoitusvelat yhteensä	2 183 644	4 920 073	7 861 261	4 255 580		19 220 557

Esitetyt kassavirrat ovat diskonttaamattomia.

Liite 25. Rahoitusriski

OPAn rahoitusriski muodostuu saamiin ja velkoihin liittyvien kassavirtojen ajoituksen ja määrien epätasapainosta sekä rahoituksen hankinnassa tarvittavien vakuuksien riittämättömyydestä. OP Ryhmän maksuvalmiuden hoito on keskitetty OP Yrityspankkiin, ja tästä syystä myös OP-Asuntoluottopankki Oyj voi hyödyntää OP Ryhmän maksuvalmiusreservejä

Liite 26. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan

Sopimuksen mukaiset uudelleenhinnoittelupäivät tai niitä aikaisemmat eräpäivät 31.12.2023

31.12.2023	1 kk tai alle	> 1–3 kk	> 3–12 kk	> 1–2 v	> 2–5 v	> 5 v	Yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	2 473 306	7 832 240	4 314 950	36 500	344 185	90 500	15 091 681
Saamiset asiakkailta	415 524	552 192	1 202 582	177	2 156	1 419	2 174 050
Rahoitusvarat yhteensä	2 888 829	8 384 432	5 517 532	36 677	346 341	91 919	17 265 730
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	1 000 000	1 000 000	0				2 000 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	291 878	952 085	1 061 383	951 270	6 880 679	4 048 619	14 185 914
Rahoitusvelat yhteensä	1 291 878	1 952 085	1 061 383	951 270	6 880 679	4 048 619	16 185 914
31.12.2022	1 kk tai alle	> 1–3 kk	> 3–12 kk	> 1–2 v	> 2–5 v	> 5 v	Yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	913 039	11 602 589	4 863 155	248 700	310 680	58 200	17 996 364
Saamiset asiakkailta	518 840	700 074	1 571 399	508	2 290	1 724	2 794 836
Rahoitusvarat yhteensä	1 431 880	12 302 663	6 434 554	249 208	312 970	59 924	20 791 199
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	950 000	1 300 000	0				2 250 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	287 600	4 686 851	1 166 866	1 972 749	4 888 511	3 967 980	16 970 557
Rahoitusvelat yhteensä	1 237 600	5 986 851	1 166 866	1 972 749	4 888 511	3 967 980	19 220 557

Liite 27. Korkoriski

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n korkoriskimittarina käytetään tunnuslukua, joka mittaa 1 prosenttiyksikön yhdensuuntaisen korkotason muutoksen vaikutusta yhtiön oman pääoman taloudelliseen arvoon. Nykyarvoriski lasketaan ja raportoidaan kuukausittain. Vuoden lopussa tunnusluvun arvo oli -2,5 milj.eur. Pankin korkoriskiä voidaan pitää pienenä.

Korkoriski tulee pääosin joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi käytettävissä olevan luottokannan ja sen rahoituksen korkosidonnaisuuksien eroista, luottoihin kytkettyjen korkokattojen ja niitä suojaavien johdannaisten eroista sekä yhtiön omasta pääomasta.

Korkoriskin herkkyyshanalyysi

Teur	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan	
			31.12.2023	31.12.2022
Korkoriski	korko	1 %-yksikköä	-2 494,5	-6 395,7

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 7. päivänä helmikuuta 2024

Mikko Timonen
Hallituksen puheenjohtaja

Satu Nurmi

Mari Heikkilä

Sanna Eriksson
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2024

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Tiia Kataja
KHT

Tilintarkastuskertomus

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (y-tunnus 1614329-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien olennainen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita koskeva informaatio.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin taloudellisesta asemasta, toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 7.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Saamiset luottolaitoksilta, Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, liitetiedot 9 ja 15)

- Saamiset luottolaitoksilta, 15,1 miljardia euroa, ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, 14,2 miljardia euroa, ovat merkittävät erät OP-Asuntoluottopankin taseessa. Saamiset luottolaitoksilta muodostuvat pääasiassa OP Ryhmän jäsenosuuspankeille myönnettyistä väliluotoista ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat kiinteistövakuudellisista joukkolainoista.
- Väliluottomallissa OP-Asuntoluottopankki laskee liikkeeseen katettuja joukkolainoja, joista saadut varat välitetään kiinteistövakuuksia vastaan osuuspankeille. Joukkolainojen vakuudeksi annettuun katepooliin sisältyvät kiinteistövakuudelliset luotot ovat osuuspankkien taseissa.
- OP-Asuntoluottopankki hallinnoi joukkolainarekisteriä, joka sisältää joukkolainojen lisäksi saadut ja annetut vakuudet sekä väliluotot. Yhtiö vastaa siitä, että vakuudet täyttävät jatkuvasti niille sääntelyssä asetetut vaatimukset.
- Luottolaitossaamisten ja yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen tasearvojen merkittävydestä ja väliluottoprosessin sääntelyvaateista johtuen saamiset luottolaitoksilta ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ovat tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Olemme arvioineet OP-Asuntoluottopankin väliluottoprosessia kattaen luottojen välittämisen osuuspankeille, väliluottojen vakuuksien seurannan (katepooli) ja joukkolainarekisterin hallinnan.
- Olemme muodostaneet käsityksen OP Osuuskuntaan keskitetyn osuuspankkien luotonantoprosessin kontrolloimiseksi keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä hyödyntäen.
- Tarkastuksen keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet katettujen joukkolainojen vakuuksien arvostusten seurantaprosessin arviointi data-analyysijä hyödyntäen sekä väliluottosopimuksien tarkastaminen otannalla.
- Lisäksi olemme arvioineet OP-Asuntoluottopankin luottolaitossaamisten ja yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti ja siten, että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestiä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2002 alkaen yhtäjaksoisesti 22 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 14. helmikuuta 2024

KPMG OY AB

Tiia Kataja
KHT